

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szent-István napján.

Bele van oltva az emberi szívbe, hogy ne tudja feledni a multat. Lelkünk visszavivánkózik a letűnt századok esendjébe, hol az elsimult pártharcok és küzdelmek helyén virraszt az éber emlékezés.

Szükségünk van arra, hogy a jelennek zavarában a multból keressünk magunknak példaképet, kit gondolkozásukban, szavainkban és cselekedeteinkben követnünk kelljen. A jelenben ilyet hiába keresünk; nincs olyan nagy ember az élők között, akinek fogatkozásai ne volnának, melyek árnyékot vetnek legnemesebb tetteire.

A halhatatlanság a halál ntánra van fentartva.

Az apró dolgok elforgácsolódnak, a lényegtelen események idő multán elsimulnak, mint a tenger fodros hullámai; az emberi jellem gyengeségeire fátyolt vetnek a rohanó évek és minél inkább távolodunk egy alaktól, kit a történelem nagyának fest, annál fényesebb glóriával övedzi őt a késő nemzedék.

Igy van a népek történelmében is. Valamint a fának ereje gyökereinek számától és szívósságától függ, ugy egy nemzetnek életképessége és létjoga arányban áll nagy embereinek számával és teremtő szellemével, kiket a századok folyásán felmutatni képes.

A magyar nemzetnek sok ilyen nagy embere van. A viharos idők bőven termették őket, s mi nem tudjuk, nem akarjuk elfeledni tetteiket; a nemzeti géniuszt beleoltja emléküket minden magyar szívbe.

Nemzeti ünnep van ma is: Szent István napja!

TÁRCA.

Négy hét a Tátrában.

A „Zemplén” eredeti tárcája.

(2. folyt.)

A Lengyel nyereg! Közepes kirándulásokba jól begyakorolva magunkat: elhatároztuk, hogy nagyobb utat teszünk s a Lengyel-nyeret tüztük ki látogatásunk céljául. Mindig hű kísérőm, feleségem, ide nem vállalkozván: egyik barátomban nyertem utitársat. Az ut részleteit — kedvezően állván az idő — még ott megbeszéltük. Négy óra oda, négy óra vissza, még kényelmesen idő is jut a sziléziai menedékházba való ebédeléshez s mégis este már itthon leszünk. Kicsit borzongott ugyan a hátunk a 8 órai erős gyaloglás elgondolására, de a fűdön keresztül-kasul vonuló turisták látása, a kiknek egy része most jött, más ment, jóval magasabb pontokról, vagy megfordítva — mint a gerlachfalvi Ferenc-József-csucs — mindig felbuzdított. Aztán kárpótolni véltük a fáradságot az élvezettel, melyet a Lengyel-nyeregbe való mászás nyújt. 2191 m. magasságból két országgra nyílik egyszerre kilátás: szép Magyarhonra és Lengyelországra, mindkettőre messze be mélyen.

Az időben nem csalódtunk. Még derültebb reggel fogadt, mint a minő volt az este. Ha más fa is volna a Tátrában a fenyőkön kívül: azt irhatnám — egyetlen félével se mozgott. Vig kedvvel indultunk utra, vezetőre nem volt szükségünk, mert az első stációig, a sziléziai menedékházig, e nélkül is fel lehet jutni, ilyen-

Évezredes kegyelet teremtette: a hálás utókor ünneppé tette.

Lélekben visszazarándokolunk oda, hol a magyar királyság bölcsője ringott és áldjuk emlékét annak a férfúnak, ki e kisdetet bölcseséggel becézte, gondozta és győzedelmes karddal megvédelte ellenségei ellen.

Visszamegyünk hozzá; mert szükségét érezzük, hogy tanuljunk tőle!

A szomorú jelenben, ellenségek között, álnok barátoktól körülveve, elhagyatva állunk.

Hozzá folyamodunk, ki nemzetünknek atyja s most már védőszentje fent a magas égből. Tőle kérjük buzgó imádsággal, hogy tanítsa meg ez ország fiait igazi hazaszeretetre, olyanra, mely meggyőződésre változtatja a csontot és velőt, hogy e hazán kívül a nagy világon „nincsen számunkra hely, s áldjon vagy verjen sors keze, itt élünk és halunk kell!” — Hozzá fohászunk, hogy szígyenítse meg ellenségeinket, kik ádáz szívvel romlásunkra törnek!

Egy nemzet sóhajt ma hozzá élő bizalommal, mert tudja, hogy reményében csalódnai nem fog.

Kezének áldását érezték hűséges magyarjai; sulyát nyögték fondor ellenségei.

Ezt a kezét a „dicsőséges szent jobb kéz”-t, jelölül hagyta vissza nekünk, hogy ne inogjon bizodalunk!

Ös-Buda várában ma körutra kél ez a szent jobb. Az egyház áldásával békét hint szét a három halom alján, a négy folyó mentén. De az ágyuk bömbölésében beszél ellenségeinknek is, hogy nemesak áldani, de sujtani is tud még!

És mi elhiszszük e szent jobb vigasz-

ról gondoskodni fent, a sziléziai házban akarunk, a hova a Kárpát-egyesület mindig elég mennyiségű vezetőt szokott kirendelni.

Tik-tak, tik-tak — hangzott a visszhang lábaink dobogásától; tik-tak — verte vissza lábaink dobogását a néma erdő fája és köve. En önkénytelen, barátom magas, erős alakjára tekinték s elgondoltam, mily hatalmas védőre akadtam benne, a hol rá szükségem lesz. Ne vegye tőlem szemrehányásnak most már a megszűtávolban lévő barátom, ha e sorok kezébe kerülnek, midőn eszembe jut most a biblia szava: „Nem az erőseké, nem a bátraké a diadal.”

Egy órai erős, fölfelé menés után az én, erre bátor, nagy és erős barátom a lankadtságunk egy nemét vettem észre; zsebkendőjét előbb csak ki-kihuzta, hogy izzadt homlokát még megtörölje, majd már állandóan kezében tartotta. En ugy tettem, mintha semmit sem vettem volna észre; de már bajusz alatt mosolyogni kezdtem. Majd megnézte óráját és ilyen formán monologizált: egy óra és még 3 óra, az fölfelé négy óra; lefelé ismét négy óra, ez összesen 8 óra. Nyole óra, hm, csak nyole óra! Milyen méltányosak azok a szocialisták.

Most már hangosan nevettem e leplezett okoskodáson.

Az ut mind meredekebbé vált. A szélesebb ösvényt, keskeny váltotta fel, melyen csak egymásután haladhattunk. Az utak tatarozásáról szó sem lehet. A keskeny ösvény éles, metsző kövekkel rakva, a fenyők gyérebbek, a nap sugara akadálytalanul jut arcunkhoz. Mondanom se kell, hogy másfél órai gyaloglás után ily körülmények között az izzadság cseppekben ült homlokunkon. De azért csak mentünk, bár barátom most már nyiltabb célzásokat is tett,

taló beszédét s új életre kel csüggedő lelkünk.

Kétszeres bizalommal fordulunk ma hozzá: tegye nagygyá, erőssé e népet; tegye virágzóvá ezt az országot és boldoggá e nemzetet, hogy messze szórja sugarait Szent Istvánnak koronája!

Es.

Egy szakelődásról.

II.

A csonttörések tulajdonképpen nem olyan természetű sérülések, melyek magukban véve az ember életét gyorsan bekövetkező kioltással fenyegetnék, éppen azért nem kívánják a sürgős és multhatatlan segítséget. Ezért a ki nem ért ahoz, hogy kell ily esetekben a beteggel okosan bánni, jobb, ha nem is nyúl hozzá, így legalább-nem fokozza a beteg fájdalmát. Csonttörés esetén az első segítség okvetetlenül abban az esetben szükséges, ha a beteget a baleset színhelyéről az orvos megérkezése előtt bármely ok miatt el kell szállítani; ekkor azért kívánatos az első segítség, mert a tört részeknek a szállítás alkalmával elkerülhetetlen ideoda mozgatásával a betegnek véghetetlen fájdalmat, sőt nagyobb veszedelmet is okozhatunk.

A csonttörések orvoslása végett szükséges ismernünk az emberi test csontvázat, melyet nagyjából, a mennyire ez előadás célja megkívánja, már előbb bemutatott a dr. ur; most csak annyit tehetünk meg hozzá, hogy a kézfejek 5—5 hosszabb csontból állanak, melyek az ujjak s kéz-izület között fekszenek, közülök csakis annak van kissé nagyobb mértékű mozgékonyasága, mely az öreg (hüvelyk) ujjnak felel meg, a többinek már igen esekély, az ujjak kö, ül mind a kézen, mind a lábon az öregujj 2, a többi 3—3 izzel (perceel) bir. A csontdarabok inak és szalagokkal vannak egymáshoz erősítve (mozdithatóan, avagy mozdithatatlanul). A mozditható összekötéseket izületeknek (csukló) hívjuk; az izületekben az érintkező csontok végei sima porcogóval vannak fedve, az in-üregbe vannak zárva és az érintkezés helyén zsirnemű

hogy pl. az volt a legokosabb ember, a ki a kocsit feltalálta, eléje meg lovakat szelidített. Ő azt állította, hogy mindkettő magyar ember munkája, én azonban csak a kocsi dolgában voltam vele egy nézetben, a ló megszelidítését a sötétebb mult homályába utasítottam, legfeljebb annyit engedtem meg, hogy puha nyeret először bizonyosan magyar ember rakott a lóra.

Nyeregről átvittük a szót a „Lengyel-nyereg”-re, mely eszmetársítás az én barátom ajakáról a következő elmés kijelentést fakasztotta: „Szívesen ül magyar nyeregbe, de oly sovínista, hogy lengyel nyeregbe világért sem fog ráülni. Ezt tiltja nála a nemzeti érzés.”

Már láttam, hogy az eszmetársításnak a csucsponjtja, az ő részéről, körülbelül nem lesz a Lengyel-nyereg, de legalább hittem, hogy a sziléziai menedékházig feljön. Másfél óráig mentünk már; vezető könyvünk szerint a menedékház nem több félóránál; ide bizonyosan feljő.

Most már látom, hogy okosan tette, ha visszatért. Torokhurutus ember lévén, ha már ily fáradságot elvállalt is, azt csak feltétlen jó időben tehetette. Eszmetársításunkban azonban alig értünk a nyergek tárgyalásához: az előbb makulátlan tiszta idő kezdett megváltozni, hűvösebb légáramlat támadt fel; a Ferenc-József-és Nagysza-óki-csucs között, mely a távolbóli látszott, egy rémfekete felhő ütötte ki az orrát; az jött egyenesen, nyil sebesen felénk, hozva magával dermesztő hideg fuvallatot, melynek ereje fokozódni látszott; magasabb fák hiányában a eserjék nem nyujthattak védelmet, pedig az izzadság sűrű cseppekben hullott rólunk.

Magam tanácsoltam barátomnak, hogy ily körülmény között, tisztelettel helyzetere is, nagyon megfontolandó a feljövétel; de azért kér-

folyadékot választanak ki, melytől a csontok érintkező lapjai folyvást nedvességben vannak. Legnevezetesebb ízületek vannak: a vállon, azután a könyökön, a kéztőn, a csipőn, a combtőn, a térden, a bokában. Hogy ezek közül mely ízületek minémű csontokat kötnek össze: azt hiszem nem szükséges elsorolnom. Van még ezeken kívül számos más ízület is, de ezeket főlegesen e helyen említeni.

Lássuk már most, mi a csonttörés? A csonttörés az a beteges állapot, midőn esés, ütés, szóval külső erőszak következtében a csont folytonosságában meg van szakítva. Miről ismerhető fel a csonttörés? Arról, hogy a test ekkor olyan helyen is hajlik, a hol máskülönben nem szokott, ez a törés kétségtelen jele; a sérült testrész alakját feltűnően megváltoztatja; a beteg éles fájdalmat érez s ha a törés-végék, melyek egyenetlen, csipkés szélű voltuknál fogva a környező izmokat, ideget sértik ezért — okoznak oly éles fájdalmat — egymáshoz érnek, kopogó koresolás forma hallható hangot adnak; ha a törés helyétől befelé megfogva a sérült testrészt megemeljük, ha csakugyan csonttörés van jelen, a felemelt testrésznek a töréstől kifelé eső része nem emelkedik oly magasra, mint ép állapotban, hanem lejjebb marad.

Hol jön elő leggyakrabban a törés? Leggyakrabban előfordul a csonttörés az erőnek leginkább kitett testrészekben, mint a karon, combon s a száron. Akár hol esett is meg e baj, tegyük meg a kellő előkészületet, nevezetesen: mielőtt a tulajdonképpeni műtétet fognánk, szerezzük be és készítsük el a *szilárd támaszték*nak szükséges 2 lapos fadarabot, mely lehet zsindegy, vonalzó, vékony deszka, léc, karó, sőt szükség esetén vastag papírral, vaslemezzel stb. is helyettesíthető; készítsük elő a *kipárnázás*hoz szükséges vatát, rongyot, mohát, szénát, szalmát, szóval a mit ezek közül, vagy ha ezekhez hasonló más tárgyat is legkönnyebben kaphatunk; végül az átkötéshez való pólyát (magyarul „fásli“-t), szalagot, madzagot, szijat (itt is sokat ér a feltaláló szellem). A tulajdonképpeni műtétet azon kezdjük, hogy a törött tagról a ruhát (főszabály a vetkőztetésnél, hogy a ruhát *utóljára* a sérült tagról huzzuk le, öltöztetésnél éppen megfordítva: a sérült tagra *először* huzzuk fel a megfelelő ruha-darabot s az ép tagot bujtatjuk bele *utóljára*) huzzuk le; ez megtörténvén, a törött darabokat összeillesztjük. Hogyan történik az összeillesztés? Ehez 2 ember szükséges, kik a tört végtagnak két végét, t. i. egyik a sérült részt a törés fölé, a másik az *alatt* megfogva, ellenkező irányban óvatosan huzza. Néha elegendő egy ember is, pl. a kéz-szár törésekor; ez esetben egyik kezemmel megragadom a tört kézen a kart a könyöknél, a másik kezemmel a sérült kézzel mintegy szervuszolok s így fejtek ki huzást s ellenhuzást. A huzást s ellenhuzást addig kell egyformán mértékben kitartani, míg az erősítő kötés készen nincs. A mint tehát a törött tag kinyújtása megtörtént, azt az előbb elsorolt kipárnázó-szerekkel gondosan, hengeralakra bepólyáljuk, s ezen puha anyagra helyezük aztán a sinet, jól oda nyomva, végül kendővel, madzaggal, szijjal stb. erősen odakötjük. A *felső kar* törése esetén kissé nehéz a segítség, de azért ügyes laikusnak ez

tem, hogy bár a sziléziai házig fáradjon fel s már látszott is a Ferenc József oldalán a vörös fedélű menedékház. Ó azonban úgy ítélte, hogy az a félórai meredek ut körülbelül nagyobb fáradalommal tehető meg, mint lefelé a hátrahagyott, melyen 1 1/2 óráig jöttünk. Lefele védve lesz a fák közt, ha vihar jó, míg föléle épp szemközt megy a viharral. Visszafordult tehát s én fájó szívvel bucsuztam el tőle.

Hát én mit tegyek? Egy pillantást vetettem még utána, aztán fölnezttem. A csucok közül már egyetlen sem látszott, sötét sűrű felhővel volt borítva mindenik, de még fehérlett a szikla alá rakott menedékház; tehát egy bokor, mely menedékhelyet adjon.

Eh! előre! Egy félóráig viharban menni, nem éppen oly óriási megpróbáltatás. Aztán jó az isten... Összevontam felsőmet, kalapomat lehuztam mélyen, hogy homlokomat közvetlenül ne érje a hideg szelroham. És mentem föl, föl beljebb — a viharba.

Sohasem felejttem el ezt az utamat. Ha már visszagondolok rá, kárhözhatom magam vakmerőségemért. A szénfekete felhők mind lejjebb bocsátkoztak. Már szinte a kezemmel értem fel őket, a következő pillanatban aztán el lepott egy sűrű köd, én egészen bent voltam a felhők közepeben.

Az egész ruházatom átizzadva. A szelroham oly óriási, hogy alig bírok megállni a meredek uton, nekem még mindig fölfelé kell mennem s nem elég magam a fáradtság, a szél is a mellemnek fekszik, az is gátol, akadályoz.

Körülöttem sötétség, csak távolról látszik egy-egy cikázó villám fénye, utána óriási dörögés támad, hogy csak úgy reng bele a szikla. Az eső záporban hull rám.

sem lehetetlen; itt a vállon s a könyöknél kell az ellenhuzást gyakorolni, a kézszárat e közben derékszög alakúra kell meghajtani; a sinet a kar külső és belső oldalára alkalmaszva, a válltól, illetőleg a hónaljtól a könyökig nyúljanak; a bekötözött kart a derékhoz kell erősíteni egy vagy több kendővel, pólyával a kézszárat pedig nyakba illesztett kendővel kössük fel. A *kézszár* törése esetén a kezét a könyökben meghajlítjuk, ügyelve arra, hogy a hüvelykujj felfelé álljon, mint kézadásnál szokott; ezután az egyik segítő megragadván a könyök fölött a kart a másik a kézfej csuklójánál a szárat, huzást és ellenhuzást gyakorolnak; kipárnázás után alkalmazzuk a sinet, melyek közül a külső a könyöktől a kézfej közepe tájáig, másik a könyök hajlásától a tenyér közepéig nyulik. — *Lábtörés*kor a beteg hanyatt fekdül, avagy üljön, ha derekát van mihez támasztani. Mielőtt a műtétet fognánk, a lábunk adjuk meg azt a irányt, mit természet szerint ép állapotban szokott elfoglalni; ezt úgy érjük el, ha arra ügyelünk, hogy a nagy ujj egy vonalban álljon a láb-tengelyvel, azaz avval az egyenes vonalal, melyet a comb felső közepén végig, a térkalácson keresztül, a lábszár élén végig gondolunk. (Az újonnan készült és „szabály szerint“ levasalt nadrágszár elején látható e vonal). Mikor a tört láb e helyzetet megkapta, huzás és ellenhuzás után, kötözés stb. alá kerül. — *Comb-törés* esetén külső a sin a combtól, a belső a comb tövétől kezdve a talpig nyulik. *Szártörés*-kor sinet persze rövidebbek, nem nyulnak csak a talptól a térden felül a comb közepe tájáig. — *Szállítás előtt* célszerű a tört lábat pólyával az éphez oda kötni. Minden törés esetén ennyi, a mit tehetünk és *szabad* tennünk, a többi az orvos tiszte. Megjegyezni való, hogy mind a kéz-, mind a lábszárnál eltörhetik vagy az egyik vagy mind a két esont, de az eljárás módján ez mit sem változtat; a fő az, hogy tartsuk meg a szabályt: *segítő eljárás alatt a kéznél az öreg ujj függő irányban fölfelé, a kisujj lefelé, a lábánál a nagyujj a láb tengelyével egy vonalban álljon, a kinyújtott tagot párnázzuk ki, sinekkel erősítsük meg s pólyázzuk be.*

Miről ismerhetjük meg, hogy eljárásunk helyes és sikeres volt-e? Legegyszerűbben s legmegbízhatóbban arról, hogy a beteg a helyes és sikeres elbánás után nem nyughatatlan, mert fájdalma azonnal megszűnik, mint előadó kifejezte: akár csak olóval elnyirták volna.

Ha *csukló* (izület) *zúzódt* meg, tartsuk azt nyugodt helyzetben, s hideg vizes ruhával borogassuk szorgalmasan; ha a sértett izület oly helyen van, dugjuk hideg vízbe s tartsuk jó ideig benne.

Ficamodás esetén, midőn a sértett tag rögtön mozdíthatatlanná válik s épp — ebben különbözik a könnyebb természetű rándulástól, a mikor a mozdíthatatlanság csak később következik be — ne nyuljunk a beteghez, hanem várjuk be az orvost, mert a sérült tagon a helytelen próbálgatással, rángatással az izmokat, szalagokat összeroncsolhatjuk, avagy kedvezőbb esetben a beteg fájdalmát oktanul nagyobbítottuk, — a mi távol áll a mentés céljától. Ilyenkor, a mit tehetünk és *szabad* tennünk, csupán annyi, hogy a sérült testrésznek oly hely-

Talán életem legborzasztóbb emlékei közé tartozik ez az utam. Mint a kimerülésig izzott vad: mégis feljutottam valahogy a menedékházig, három fertály órai küzdelem után. De ha le tudnám írni azokat a gondolatokat, melyek a háborgó elem közepett lelkenem átvillantak, szerencsésnek mondhatnám tollamat.

Láttam képzeletben, hogy alázuhanok a mélységbe... összetöröm magam, a vihar elvonul, a nap kisüt, turisták megtalálnak, leviszik a hirt a mulatók közé; az emberek kissé összerendeznek s eszükbe jut saját haláluk és lábuk alá néznek, hogy a sétautakon el ne essenek. Oh! a halál könnyen bekövetkezhet!... Egy nő pedig, a hir hallatára, nem gondol a lába alá kerülő kövekkel, kiragadja magát társai közül, rohan föl a vész helyére, sírása fölveri az erdőt, bokrokon, köveken fut, fut, majd megtalálja, a kit keresett, véresen, meghalva! És ott sir, jajgat, hogy szinte reszketnek a kövek, megállanak a patakok! Egyik szempillantás alatt keresztül ragadott képzeletem, éltem eddig befutott ösvényein, mindenik stációnál elhaladtam, a másik percben láttam jövőket s eszembe jutott, hogy hátha valami kis hirt, dicsőséget is hagyok itt... Brr! mint az eltűnő füstre néztem rájuk, — de ez, de ez... hogy ez a nő úgy találjon, sirva rám boruljon, távol egy kis fehér ház pusztán maradjon, benne bánatosan üljön ez a fehér arcú nő: óh, ezért, hogy ez az egyetlenegy megtörténhessék, ezért nem szerettem volna meghalni. Az élet többi része után egy sóhajom se támadt, ez az egy vasnál erősebb kapocszal kötött, vonzott az élethez...

Végre mégis szerencsésen elértem a hajlékot, melyet telve találtam odaszorult német és angol turistákkal. A turista örül, ha egy bátor

zetet adjunk, mely mellett magát a beteg legnyugodtabban s lehető legkisebb fájdalom nélkül érzi. Ennyi egy nem orvostól tökéletesen elég.

Gyakran előforduló balesetek közé tartozik a *gutaütés*. Az erre hajlandó ember kövér, tulságosan piros, rövid nyaku szokott lenni. A *gutaütés* jelei: hirtelen megszakadó élelműködés, duzadt arc, és, összerogyás, megvörösödött s duzadt arc, eszméletlenség, bémultság. A *gutaütött* végtagjait, ha felemeljük, mint darab fa, élettelenül leesnek, lélegzése lassu, horkoló, a bémult testrészek nem éreznek, nem még a szurást, vágást sem. Első dolgunk az, hogy szorító ruháit megtagítjuk, eltávolítjuk, szoros kötéseit (fűzőt) feloldozzuk. Fejét, ha pld. utcan más nincs a róla levont kabátjával jó magasra felpócoljuk, (sőt, ha lehet, a beteget fel is ültetjük), hogy a vér oda tódulása akadályoztassék; az egész fejre hideg vizes, (ha lehet jeges) borogatásokat rakunk (Umschlag). A betegről, a nélkül, hogy neki különösebb alkalmatlanságot szereznénk, igen könnyen lehuzhatjuk a kabátot; nevezetesen fekvő helyzetében egyik kezünkkel megfogjuk kabátjának alsó szélét, másikkal törstét kissé felemelve, a kabátot óvatosan, de lehető gyorsan alóla kihuzzuk, most két karját feje körül vízszintesen hátra hajtjuk s a kabát 2 ujját akár egyik kezünkkel is összefogva, egy erőlyes huzásra az egész ruhadarab kezeink között van. E műtét végrehajtása az előadónak pillanat műve volt. Kerüljük ez esetben a vérizgató szereket, tehát nem szabad adnunk a betegnek feketekávé, teát, bort, vagy egyéb szeszes italt. Végtagjait, ha netalán hidegek, meleg ruhával kell dörzsölni, meleg téglát (durva ruhadarabba göngyölve) tenni melléjük. Igen hasznos ekkor a hashajtó szer (ricinus olaj) is.

A *gutaütés*hez hasonló tünetemnyek között (eszméletlenség mellett váratlanul hirtelen bekövetkezve) szokott föllépni az *ájulás* is. Ennek oka sokféle lehet: mély bánat, lelkj rázkodás, ijedés, vér látása, nag meleg, stb. Ambár rendszeren gyorsan elmúlik, de több foka lévén, legmagasabb stádiumában veszedelmes lehet. A *gutaütéstől* abban különbözik, hogy míg amott a tulságos vérbőség, itt éppen a vér bizonyos foku hiánya okoz az agyvelő működésében zavart. Ez esetben éppen az előbbi esettel ellenkezően, azon kell igyekeznünk, hogy az agyvelő elegendő vért kapjon, ezért itt a betegnek nem pócoljuk fel a fejét, hanem — természetesen vízszintes fekvés mellett — kabátját (vagy más puha tárgyat) helyezzük a háta (a lapockák) alá, hogy a feje lecsüngjön, ez által a vér abba tóduljon, a szorító öltönydarabokat ezután szintén megtagítjuk. A vérizgató szereknek beadása itt már helyén való; hasznos a beteg orra alá erős szagú folyadékot is tartani (ecet, ammoniak). Kisebfbokú ájulásnál elegendő az arcot hideg vízzel befecskendezni, a halántékot ecettel dörzsölni.

Nyavalyatörés, göresök esetén csupán arra szoritkozunk, hogy a beteget kinos hánykódása közben óvjuk a sérülésektől; ha az utcan vagyunk s más óvoszerünk nincs, kabátja alsó részét felhúzza, a fejét abban igen szépen, mintegy mentőponyvában, tarthatjuk. Ne igyekezzünk azon, társat talál, mert az ő eszményképe a küzdelemből sértetlenül kikerülő férfi erő. Azért mondanom sem kell, hogy *hurra*-val fogadtak! Engem azonban legközelebről csak az érdekelt, miképp szállíthatom le testem hőmérsékét csépensezen a kellő fokra. Megvallom: 1—2 óráig ezzel foglalkoztam.

Ebéd után, melyet itt a sziléziai házban költöttem el, enyhült a szél, a fellegek elvonultak, az eső nem esett. A turisták, a kiknek céljuk szintén a Lengyel-nyereg volt, szedelőködni kezdtek. Még 2 óráig kellett volna utaznunk a tervezett pontig. Hozzjuk esatalkoztam. Elindulásunk előtt egy tekintetet vettem a menedékház környékére is, melyet feljövetelemkor nem volt alkalmam megtekinteni. Gyönyörű pont ez is. Gránitsziklák közt egy völgybe építették a menedékházat. A sziklák közt egy völgyet képez, mely egy tavat foglal magában. A tó vizét egy a szikláról alárohán patak táplálja, mely közvetlenül a tó mellett a földben vész el, a tó másik oldalán pedig egy patak tör alá irtózatok rohanással a szepesi sík felé. A gránitfalakon itt-ott vastag hó. Megható vadregényes hely.

Elindultunk. Hűvös volt, de a szél csak kissé fujt. Meredek sziklák közt vezetett hegyi utunk, de azért nem lankadva mentünk szebbnél-szebb részleteken át. Láttuk a „Virágoskert“ nevű helyet: ez egy kedves völgy, pompás havasi virágokkal; láttuk az „Örökös eső“-t, mely azért nevezetik így, mert a sziklaparkányról örökösen hull a víz, szétszórodva, mint az eső.

Körülbelül egy teljes órát haladtunk, midőn a szél ismét föltámadt. Boszantani kezdett bennünket e szeszélyes időjárás, de hittük, hogy

Folytatás az I. mellékletben.

1899. a
hogyan
ez hiábav
nánk. Le
csök elm
méletlen,
magát k
rózsaszín
színű, me
vét meg
ben ne t
fogait fes
dugjunk
Jöv
fuladásr
megfagy

Ti
nunknak
nevenap
alispán
mielőtt
ben az e
közönsé
tóságán
a buzgó
haladott
egyéni
főispáni
nek hü
munkál
ról elm
vetkeze
vették
ség rés
zik a „
közönsé

A
rohaná
tetszett
vételje
„ünne
mivel
városa
nak ez
nem re
telt ko
földköz
Létat
rongat
egysze
senmi
senkit
nek i
vannal
tett ki
szerke
hirlapi
hirlapi
fangos
térén

ily szé
folytot

mény,
mező
ladnu

első l
része
seperl
az ég
a Len
vissza
órány

szeren
küdöt
azzal,
De ig

mekje
turist
várva

gadva
ból n

seim
ugya
Csert
mark
sohas

hogy vonagló kezeit, ujjait stb. kifeszítsük, mert ez hiábavaló fáradság s csak kinjait szaporítanánk. Legcélszerűbb nyugodtan bevárni a görcsök elmúlását. E betegség jelei: a beteg eszméletlen, kinosan hánykodik, vonaglik, miközben magát könnyen megsértheti; száján sokszor rózsaszínű hab jelenik meg, e tájék azért rózsaszínű, mert a beteg összeszorított fogaival nyelvét megharapja. Hogy ez még nagyobb mértékben ne történjék, zsebkezdőbe burkolt ujjunkkal fogait feszítsük szét és fadarabot, kanálnyelet dugjunk fogsora közé.

Jövő közleményünkben szólni fogunk a fuladásról, az égési sebekről, a mérgezésről, megfagyásról és végül a beteg szállításáról.

D. K.

Vármegyei ügyek.

Tisztelkedés István-estjén. Főispánunknak, *Molnár István* ömeltóságának, ma van nevenapja. A vármegye tisztikara, *Matolai Etele* alispán vezetése mellett, már tegnap este, még mielőtt kezdetét vette volna a főispáni termekben az erre az alkalomra egybesereglett ünneplő közönség pompás kedvtelése, tisztelkedett ömeltőségének, kívánván a legjobbak közt, hogy az a buzgó, ernyedetlen munkakedv, mely előrehaladott kora dacára is szinte megirigyelni való egyéni tulajdona, adjon neki erőt még sokáig a főispáni méltósággal együtt járó kötelességeknek hű, lelkiismeretes, mindig a közjó önzetlen munkálását célzó teljesítésére. Az alispán részéről elmondott üdvözlő beszéd, ugyancsak az erre következő köszönetet is hatalmas éljenzések követték a több mint háromfélszáz főnyi jelenlétség részéről. A szívből ünneplőkhöz esatlakozik a „Zemplén“ is az ő díszes és nagy olvasóközönségével.

A Petőfi-ünnep epilógusa bekezdésű ki-rohanásában, *A megye* és a város c. rovatban, tetszett a *Felsőmagy. Hl.* látható legfőbb képviselőjének, *Biró Pál* szerkesztő-kollegának, az „ünneplést tusoló működés“ t főlemlegetni megint, mivel hogy Zemplén-vármegye és annak székes városa S.-A.-Ujhely, mint Felső-Magyarország-nak ez a két nagy politikai testülete, mint olyan, nem rendezett Petőfi-ünnepet. Aztán a fentisz-telt kollega — mintha ő neki a nagy *Fm. Hl.* földközi jogán a mi kis lapunkkal szemben *Fétat c'est moi* hatalmi köre volna — meg is szorogtatja a „Zemplén“-t, mondván: jegyezze meg egyszer és mindenkorra, hogy ő (t. i. *Biró Pál*) *sémmi néven nevezendő lelkét el nem fogad senkitől*, de különösen nem olyan laptól, a melynek *ilyenféle* (milyenféle?) szent kötelességei vannak. — Nos hát mi e nagy garral hirdett kijelentésre megjegyezzük, hogy *Biró Pál* szerkesztő-kollegának halovány fogalma sines a hírlapírás szentségéről, ha azt gondolja, hogy a hírlapírás a kákán esomót kereső mesterség fufangos gyakorlása — és ha azt hiszi, hogy ezen a téren az az íróművész, a ki hétről-hétre csak

ily szél mellett is feljuthatunk. Azonban ereje folyton nőtt, úgy hogy kín volt utunkat folytatni.

Szerencsétlenségünket növelte az a körülmény, hogy utunkat egy óriási kiterjedésű hőmező állta el és nekünk azon át kellett volna haladnunk.

Megkíséreltük az átjutást, de mindjárt az első lépésnél észrevettük, hogy ha tovább merészkednénk, a szél akármelyik mélységbe leseperehet bennünket. Így perbe nem szállhatva az éggel, lemondunk arról az élvezetről, hogy a Lengyel-nyeregről széttekinthetünk volna s visszafordultunk, midőn célunktól már csak egy órányira voltunk.

Ezzel a kirándulással tehát meglehetősen szerencsétlen voltam. A sors valóban összeesküdött ellenem. Nekem be kellett elégednem azzal, hogy közel voltam a fenséges helyhez. De így is gazdag tapasztalatokat szereztem.

Visszajutni Uj-Tátrafüredre: az már gyermekjáték volt. Magam bandukoltam lefelé, mert turista-társaim ismét a menedékházba mentek, várva, míg kibőjtölik az időt.

Fáradtan, gyötörtten értem haza, felfogadva, hogy többé ily veszedelmes kirándulásból nem kérek.

Midőn kalandjaimat elbeszéltem, ismerőseim nem győztek eléggé csodálkozni. Lent ugyanis egész nap gyönyörű verőfényes idő volt. Cserben hagyott barátom pedig jót nevetett a markába, most még erősebben fogadva, hogy: sohasem ül *lengyel* nyeregbe!

(Vége köv.)

Péter Mihály.

üres szalmacsépléssel foglalkozik. — Az a „tulsó titkos működés“ emlegetése biz nem egyéb a *Fm. Hl.* részéről, mint kákán való esomókeresés, vagy ha úgy tetszik, a eséplés évadjában, ebben a nagy melegben, kissé háládatlan foglalkozás a *Fm. Hl.* üres szalmájával. — Hát a *Felsőmagy. Hl.*-nak csakugyan *ilyenféle* az ő szent kötelességei: hamiskodni, kellemetlenkedni derűre, borúra?

Versenyárgyalások. A kir. áll. ép. hivatal Kassáról lapunk utján is tudatja, hogy a kassa—jabloniecai állami közút 25—26 klm. szakaszán korlátok helyreállítása 749 ft 77 kr. költséggel, — a budapest—vácz—kassai áll. k. ut a 2326—9 klm. szakaszán szintén korlátok helyreállítása 348 ft 15 kr. költséggel, — végre a budapest—kassa—zborói áll. k. u. 2338 klm. szakaszán kerékvetők kiváltását 299 ft 46 kr. összeg erejéig megengedtetvén: a munkálatok kivitelének biztosítása céljából aug. hó 24-én, d. e. 10 órakor a kir. áll. ép. hivatalnál versenyárgyalás tartatik.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. aug. 12-étől—aug. 19-éig a) házasságot kötött: 7 pár; b) kihirdetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 8 esetben; d) elhalálozott: 6 egyén.

Hirek a nagyvilágból.

Dreyfus kapitány pörújításának tárgyalásában mérhetetlen zavar állott be, mivelhogy *Labori*-t, ki a Dreyfus védelme ügyének főintézője és vezetője volt, az utcan orvul megtámadták s ugyanakkor revolverből súlyosan megsebesítették. Mikor *Labori* a földre rogyott, két ember rárohant és elrabolták iratait. A gaz merénylők elmenekültek. — *Labori*-t most titkárai helyettesítik, úgy a hogy tudják, a végtárgyaláson. — (Most olvassuk a hírt, hogy a *Labori* elleni aljas merénylet tettesét ma reggel elfogták. A gazembernek a neve: *Gloria*, közönséges csavargó. Teljes beismerésben van — szerk.)

Párisban a helyzet egyre fenyegetőbbé válik. *Guérin* és társai, kik a zsidóság ellen véres boszút forraltak, szöveget intéztek a hadsereghez, hogy izzé el az országos kormányt. A „Rue Chabrol“ nevezetű házat, hová *Guérin* és zsidógyűlölő társai, a rendőrségnek ellenállva, bezárkóztak, készül kiostromolni a rendőrség. *Guérin*ek úgy vannak eltökélve, hogy magukat a külső támadás ellen körömszakadtáig védelmezik.

Bunsen Róbert Vilmos, a heidelbergi egyetem világhírű tudós tanára, a ki egyebek közt föltalálta a módszerét annak is, hogy az égi testek mivoltjáról biztos ösmereteket szerzhessünk, 88 éves korában elhunyt.

Levél a „Felix-fürdő“-ből.

Aug. 14.

Tekintetes szerkesztő ur!

Bihar vármegye — vagy miként itt mondják „Bihar-ország“ — egyik legszebb, mindenfelől erdőktől és hegyektől környezett völgyben fekvő *Felix fürdő*-ből szívesen üdvözölöm t. szerkesztő urat és becses lapja olvasóit, kedves lakómezőm polgárait!*)

Ez a Felix-nevű fürdő Nagy-Váradtól déli irányban csak 7 kilométernyire, közvetlenül a nagy-várad—belényesi országot és vasut mellett fekszik, hová N.-Váradról naponta igen olcsón (15—22 krért) 9—10-szer és vissza ugyanannyiszor lehet eljutni. — *Lengyel Béla* dr. m. kir. tud. egyetemi tanár vegyelemzése szerint főképp kénsavas sókban gazdag és szépen, a modern követelményeknek megfelelően és fényesen fölépült fürdő vize, de szabad kénhidrogént is tartalmaz e kénes hévíz s így az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült, avagy heveny izületi csuz maradványainál, esonthártya és idült loboknál, törések és ficamok, köszvény, ideg- és borbajok, ótváros kiütések s más egyéb izzadmányok gyógyításánál fényes eredményeket mutat föl. Ivó-gyógyításra belsőképp is kitünően használható, részint magában, részint karlsbadi sóval keverve heveny és idült gyomor-bántalmaknál, alhasi pangásoknál, máj-, vese- és epe-bajoknál; tüdővésztes, szivbajos és szélütésre hajlandóknál, különösen pedig különböző nehéz női bajoknál.

Hiréből már a török uralom idejében ösmerték, *Felix* nevét azonban csak a 18. század

*) Köszönjük — szívből viszonzozzuk. Szerk.

Hirek az országból.

Széll Kálmán miniszterelnök, erős meghülés miatt, egy hétig ágyban fekvő beteg volt.

Vaszary Kolos biboros hercegprímás Balatonfüredről a székes-fővárosba érkezett, hol ma vezetni fogja a Szent-István-napi egyházi körmenetet.

Bittó István valóságos belső titkos tanácsos, volt miniszterelnök, a főrendiház örökös tagjává nevezetett ki.

A zalatnai vérfürdő emlékoszlopát most leplezték le nagy ünnepességgel. Minthogy a vérszomjas oláhságtól 1848. okt. 24-én rakásra ölt 700 magyart akkor minden egyházi szertartás nélkül temették el, most gondoskodtak a közös sírok beszenteléséről és egyházi beszédek mondásáról is. A sírokhoz magyarok és oláhok, kik fiaikban és unokáikban egymással kibékültek, szép csoportokban vonultak föl, hogy a végtisztesség adóját közös kegyelettel lerójják. A sírokon megszentelt koszorúk élővirágait s a zöld leveleket ereklyeképpen a közönség elvitte magával.

Különfélék.

A király születésnapja. Dicsőségesen uralkodó jó királyunk születésnapjának 69-ik évfordulóját f. hó 18-án Ujhelyben ez idén is a szokásos fénytel és pompával ünnepelték meg. Kora reggel a Heckséről a városba hangzó mozsárágyu-lövések jelezték az ünnepnapot. Azután minden középületet és számos magánépületet fellobogóztak. Délelőtt 9 órakor pedig a róm. kat. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen az énekes nagymisét, káplánjai segédletével, *Katinszky Géza* szentszéki tanácsos, rk. plébános mondotta. Az istentiszteleten résztvettek, *Matolai Etele* alispánnal, az összes vármegyei, városi, állami tisztviselők, a tanár és tanítókar, továbbá *Czibur László* őrnaggyal a honvédtisztikar s az állomás összes tisztjei, nagyszámu uri és női közönség. A templom előtt diszszázad volt felállítva, melyet *Szepessy Kálmán* százados vezényelt. Mise alatt a század sikerült szalvé-lövéseket tett. Mise után a vármegye-háza előtt, *Czibur* őrnagy, a tisztikar és a többi urak előtt a század díszelvonulást tartott. — Délben a tisztü étkezőben fényes közebed volt, melyen részt vett az egész tisztikar.

Kinevezés. *Szokolcsy Ryszó* r. k. tanító, a „Zempléni Hírlap“ i. laptársunknak volt szerkesztője, Zólyom-vármegye kir. tanfelügyelőségéhez tollnokká nevezetett ki. — Kollegánknak őszintén gratulálunk!

A piaristák köréből. A kegyes-tanítórend kormányja, mint annak idején közöltük, *Kovács Endre* piarista-tanárt áthelyezte a lévai társházba főgimnáziumi tanáru. Most arról értesülünk, hogy a rendkormány eme elhatározását — közbe tett folyamodásra, melyet városunk előkelőségei láttak el aláírásokkal — megváltoztatta aként, hogy *Kovács Endre* a jövő iskolai évben is megmarad tanárnak az ujhelyi főgimnáziumnál.

elején kapta, azaz vette föl, hálául *Felix* nevű premontrai kanonok akkori jószágkormányzó nevével, a ki legelőször vette szorgos gondoskodásába e forrást, ásatta, mélyítette, furdóhelyiséget, épületeket és szobákat építtetett.

A *Felix-fürdő* a jászóvári premontrai kanonok Rendnek, ugynevezett Nagy-Várad-hegyfoki prépostsági tulajdonát képezte és képezi a jelenben is. Ezt a régóta fenálló *Felix-fürdőt* a nagynevű s tudós Rend 1885-ben, tekintettel a sürü látogatásra, *Zsigmond* Vilmos mérnök közbenjöttével mélyebbre, azaz 47 méternyi mélységre furatta, mely bányá, vagyis forrás jelenleg — a fentnevezett mérnök hiteles adatai és számításai szerint — 200 mm. átmérőjű cső-nyíláson át naponta 170.000 hektoliter, vagyis 17 millió liter 49 C^o. meleg vizet ad ki, melyből 24 órai hűtés után vezetik be a szükséges vizet az illető 3 külön épületben lévő tükör- és kádfürdőkbe, minthogy másként, rettentő hősege miatt, nem lehetne használni; és így e forrás, nagy vízbőségénél és hőségénél fogva, az ártézi kutak sorában felülhaladja az eddig ösmert minden ártézi kutat.

A *Felix-fürdő*ben a vendégek használatára öt különálló szálló-épületben, 140 szoba van berendezve.

Az „*Alföld*“ szálló az egyszerű szegény embereknek részben 2—2 személyre 80 kros — a „*Békés*“ 2—2 személyre 1 ftos, — a „*Felix*“ 2—3 személyre 1—1² ftos; — az „*Amerika*“ 2—2 személyre 1² ftos, — az „*Európa*“ 2—2 személyre 1² ftos; a legújabbban s teljesen modern stílusban épített „*Viktor*“ (*Kaczvinszky Viktor* nagydémü volt rendi praletns nevével nevezett) szálló fényesen berendezve 42 szobával 1—2—3 személyre 1²—3 ftos napi árak

— **Bucsiók.** A kegyesrendiek templomában f. hó 15-én, Nagy-Boldog-Asszony napján, tartották meg a hagyományos bucsút, a melyen a város és a környékbeli katolikus hívők ezrei vettek részt, képzelhetően megeléjnzve a mézes-bábos sátraktól és gyümölcs-garmadaktól környezett udvart és teret is. Az ünnepi nagymiséjét ft. *Katinszky Géza* szentszéki tanácsos, rk. plébános mondta, ezt megelőzően pedig *Violet Gyula* káplán tartott szép szentbeszédet. Délben a piaristáknál nagy ebéd volt, a melyen, ft. *Molnár Pál* házfő meghívására, többen résztvettek városunk előkelősége köréből. — Ma van a r. kat. templomnál a szokásos Szent-István-napi bucsu.

— **Ilona-napja.** E hó 18-án *Juhász Jenőné* sz. Evva Ilona önnagyságát, mint az ujhelyi önkéntes tűzoltóság főparancsnokának nejét nevenapján, az egyesület és parancsnokság képviselőiben több tagból álló küldöttség üdvözölte, mely alkalommal a tisztelet és szeretet jeléül az ünnepelt úrnőnek gyönyörű rózsacsokrot nyújtottak át.

— **Tűzoltók jubileuma.** Az ujhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület a jövő szept. hó 8-án fogja 25 éves fennállását megünnepelni, amelyre a parancsnokság a meghívókat már a múlt héten széjjelküldötte. Az ünnepelés programja ez: 1. Reggel 6 órakor íbresztő zene. — 2. Dél előtt 8 órakor zenés istentisztelet a róm. kat. templomban. — 3. Innen levonulás a Diána-kertbe, hol is *Pataky Miklós* városi tanácsos az egyesület 25 éves fennállásának történetét fogja felolvasni. — 4. Délután 1 órakor közeled a városi színházban. — 5. Délután 4 órakor diszgyakorlat az őrnyán. — 6. Este 7 órakor táncmulatság a régi „Nyul“ kerthelyiségében. — A tánemulatságra belépődíj: személyjegy 1 ft. — Családjegy 2 ft. — Az ünnepre számos vidéki tűzoltó-egyesületet meghívtak s ezek közül már eddig is számosan jelentették be a nagyszabású ünnep való részvételüket. Közébdre előjegyzések eszközölhetők a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

— **Gyász.** *Kun Dániel* és neje *Inczédi Mária*, fiukkal Dániellel, a nagyszámu rokonság nevében is, a legmélyebb fájdalomtól vándorva jelentik, hogy nagyon szeretett kis fiuk, illetve fivére és rokonuk, *Kun Viktor*ka, negyedik elemi iskolai tanuló, folyó évi aug. 16-án, reggel 6 órakor, életének 10-ik évében Erdő-Bénye fürdőben hosszas betegség után elhunyt. — Csak szeretni tudott e földön. Vegye örök szereteti közé az Ur az egekben!

— **Lakodalom.** Nagy Barna, K.-Helmecz város népszerű aljegyzője, f. hó 15-én lépett házassági frigyre *Pácz Ilonka* kisasszonnyal, özv. *Pácz Mihályné* szeretetreméltó, szép és kedves leányával. A polgári kötést *Steinfeld István* végzte, az esketést pedig ft. *Pácz Sandor* pr.-rendi kanonok N.-Váradról, a menyasszony bátyja teljesítette, ki is szóközi fordulatokban gazdag, gyönyörű szép beszédben méltatta a családi élethez nélkülözhetetlen hit, remény, és szeretet hármias jelentőségét. Gazdag és fényes estebéd után kiválott a diszes nagy jelenlenség soraiból a mindkét nembeli fiatalok és a holdvilág ábrándos fényénél ropta lankadatlan jó kedvvel a

mellett kaphatók. A „Felix“-fürdő gyönyörű szép parkjaival, diszfáival, virágágyaival, megragadóan szép fekvésével, csinos utjaival már az első szempillantásra is megnyeri, elbájolja az ide nagy számmal jövő vendégeket, biztatja, megnyugtatja és már előre a meggyógyulás reményével táplálja a betegeket. Hát még azután az üde, kedves, jó, csendes, balszamos levegője, a melyet az éjszakai zord szelek és viharok nem érintenek, fel nem zavarnak, el nem űznek, minthogy védve van a gyönyörű lombos tölgyerdőséggel. És az ezernemű vadvirág illata behatol e kies gyógyító völgybe, a melyben a Felix-fürdő forrásából kiömlő, 33 fokú kénsavas hévíz keresztül-kasul sebesen folydogálva leköti gőzpáráival ama leheletszerű illatokat, megnevesíti, kellemessé, kedvessé, andalító illattá változtatja azokat!! Ilyen isteni zefir-illatárak lehetnek a régiek költőitől megénekelte limbusokban, berkekben, patakocskák mellett fekvő völgyekben, hová a pogány istenek leszállva — a világ kormányzásának gondjaitól megszabadulva — időztek, szórakoztak.

Ezer és ezer ember keresi föl ezt az istenadta áldásos, szép helyet és fürdőt szórakozásból, enyhülésből; de még több ezer ember keresi itt elromlott egészsége helyreállítását és mintegy megifjodását. — A vezetett Naplók mutatják, de még fényesebben igazolják az örök emlékül itt hagyott mankók, botok, székek és hasonlók, hogy hány ezer és ezer ember gyógyult itt meg a fent elsoroltuk bajokból s hány beteg és vendég jár ide évente a szélrózsa minden irányából. — Nem számítva a futó vendégeket, kik egy-egy napra jönnek ide fürödni, a vagy a közelben lévő falvakból vagy városokból kocsikon, vagy vasutakon rándulnak át naponta, de csak a több napra, hetekre szobákat váltott betegeket, vendégeket hozom föl, kiknek ez

csárdást „Janosi“ pompás zenéje mellett. Az ifju házaspárnak, kinek szivekben immár elültetve a szerelem rózsamagya, hosszú, boldog, háborítatlan életet kívánunk.

— **Varázs-színház.** Rendkívül meglepő s igen érdekes látványosságokban gyönyörködhetik közönségünk. A hirneves *Baltház* Alajos magyar büvész fog 3 előadást tartani a városi színházban, még pedig f. hó 20., 21. és 22-én. — A kitűnő büvész tizenöt esztendeig élt Amerikában s ott tanulta titokzatos mesterségét, melylyel a főváros közönséget is valósággal bámulatba ejtette. A mit miss Fey Homes és a többi híres angol spiritiszták szoktak produkálni, a Budapesti Hirl. szerint *Baltház* sokkal meglepőbbben mutatta be. Budapesten 50-szer lépett fel rendkívül nagy és előkelő közönség előtt s valamennyi napilap — amint meggyőződünk — terjedelmesen és a legnagyobb dicsérettel emelte ki bámulatos művészetét. Különösen meglepők: Noe bárkája, a vízözön, az állatok kiszabadítása stb. vel, az élő rózsafáknak esedés növelése, öregeknek fiatalokká változtatása. főképp pedig a szellemek kabinetje. A kézi ügyességnek netovábbját érte el a *Baltház*, a ki a mellett igen talantomos hasbeszélő is. A fővárosi lapok információi alapján előre is felhívjuk előadásaira közönségünk figyelmét.

— **Égi háboru.** Tegnap d. u. 12—1 óra közt hatalmas égi háboru nyargalt végig Ujhely fölött a Bodroghköz felé. Villámlott dörgött, hogy csak úgy rengett belé. Közben jó negyed óráig zuhogó esőnk is volt, a mi bizony jól esett a szomjas földnek. Mihályiban erős jégeső volt.

— **Halálozás.** *Brogli Ignác*, Károlyfalva községnek több mint két évtizeden át volt bírása, f. hó 16-án, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, meghalt. Vele sirba szállt a s.-a.-ujhelyi járás minden ismerősének egy szeretett és kedvelt alakja, kinek halála nemcsak családjára, de a politikai és a hitközségre nézve is nagy veszteséget képez. Temetése nagy részvét mellett f. hó 18-án ment végbe. Aldás poraira! S. J.

— **Gyermekgyilkosság.** Sárospatakon, mint értesülünk, egy apa azzal van vádolva, hogy pár napos gyermekét megölte. A hir hivatalos formában a törvényszékhez jutott, a honnan, a néhány nap előtt eltemetett gyermek hullájának exhumálására a vizsgálat megejtésére, *Ruby Pál* albirót a törvényszéki orvossal tegnapelőtt kiküldték.

— **Nimródok öröme.** Nátafalváról írja tudósítónk, hogy *Ferenzy Elek* áll. anyakönyvi felügyelőnek ottani erdejében egy szépen kifejlett szarvasbika került terítékre. Ez a hir annyiból kelt örömet nimródi körökben, mert az eset nyilvánvaló bizonyossága annak, hogy vármegyénk felsőbb vidékén a fővad-állomány oly szépen megerősödött már, hogy egyes családokat vándorlásra készített a lentebb fekvő erdőségek pagonyaiba. Emberemlékezet óta talán ez az első eset, hogy az erdei szarvas levándorolt tanyázni egész Nátafalváig.

— **Meghaborodott elméjében.** Általános izgatottságban tartotta pár nnpig Z.-Szinna községét *P. András* nevű 27 éves szinnai ille-

évben is augusztus hó 14-ig 5100 (azaz öt-ezerszáz!) volt a számuk, kik különböző ranguak és rendűek: mágnások, birtokosok, iparosok, papok, tanárok, hivatalnokok, kereskedők, földművesek, napszámosok stb. stb. az ország leg-távolabb eső részéből épp úgy, mint a környékről. Tapasztaltam, hogy a ki előre nem foglaltatott le magának vendégszobát, megtörtént, hogy néhány napon át N.-Váradon, vagy a környék valamelyik falujában kellett neki bérelnie lakást, a honnan el-eljött fürdeni, vagy vizet inni és csak szobaüresedéskor juthatott be rendes vendégül a fürdőbe.

Ezek mindazt igazolják, hogy a Felix-fürdő kénsavas hévívének a gyógyítóereje nagy és ezer, meg ezer azoknak a száma, kik tényekkel, vagyis egészségük visszanyerésével bizonyítják, hogy a fentemeltett betegségek a Felix-fürdő rendes használatával szabadultak meg, de egyúttal azt is igazolják, hogy ama 140 vendégszoba kevés és hogy legalább is kell még két szálló 40—40 szobával, mert csak úgy fogadhatja be a fürdő az ő betegeit és csak így hozhat a Rendnek is több jövedelmet. A vendég szobákon kívül kell még két tükör-fürdő helyiség és kád-fürdő is több személyzettel, mert ezekben is van hiány és fogyatkozás. Szükséges, hogy az orthodox zsidók részére is állítsanak föl egy tükörfürdőt! Nem kellene megfélekedni a szegényekről sem, kiknek részére egy másik konyhát és étkezőt kellene építtetni és szórakoztatásukra, mulatságukra szintén muzsikát adni. Az itt látottakból és tapasztaltakból következtetve bátran mondhatjuk és állíthatjuk, hogy a fentebb említettem szükségességek befektetendő tőke dúsán meghozza a maga illendő kamatát.

Jól tenné a tudós és gazdag Rend, ha itt való gazdaságában tehenészetet is tartana, mert kevés a tej, beszerzése nehézséggel jár, a tejfo-

tóságú szerencsétlen ember, ki pár nap előtt esztét veszttette. A még csak 7 hónapos házas férfi 14 nap előtt orbáncot kapott fejébe, melynek következményeképp f. hó 10-én kiütött rajta az örülesi roham. A marcona testalkatu erős legény kezdetben csak nyugodtan viselkedett, tépelődve rögeszméivel, (hogy ő a császár fia, hogy ő az Isten fia stb.) de f. hó 13-án közveszélyessé lett, mivel az új roham hatása alatt kirohant a nyílt utcára, s egy utjában talált házaló-zsidót súlyosan összevert. A járás-orvos a körorvossal egyetemben megvizsgálván állapotát, közveszélyesnek nyilvánította; minek folytán a hatóság, tartva a bekövetkező szerencsétlenségektől, ártalmatlanná tette addig, míg felsőbb rendeleltre az ország valamelyik elmeogyógyító intézetében elhelyezik a szerencsétlent.

— **Vadászat közben.** Mind nagyobb arányokat ölt azon szerencsétlenségek száma, a melyek vadászat közben — még a gyakorlott vadászt is — érik. Egy következményeiben szivrendítő esetről vesszünk most Zentáról hirt. *Rezsny Aurél*, a város közszeretében álló rendőrkapitánya, a kit élete a virágában szakította ki hitvese karjai közül és apró gyermekei mellől a halál, szintén vadászat közben esett áldozatul egy szerencsétlen véletlennek. Cocsiról leszálltában akadt meg töltött fegyvere és a serétek testébe furdódn, néhány órai kínok után halálát okozták. A „Nemzeti“ *Balesetbiztosítási Részvénytársaság*, a mely intézetnél csak hetek előtt biztosította magát *Rezsny* 40.000 koronára, a kárjelentés vétele után rögtön kifizette a szomorúságba ejtett családnak a teljes biztosítási összeget. Most, a midőn annyi idegen elem furakodik minden téren országunkba, szinte jóleső érzéssel konstataljuk, hogy a „Nemzeti“ az az intézet, a mely előzékeny eljárásával a közönség bizalmát maga felé vonzza. Csak a közelmúltban volt alkalmunk *Szentmiklóssy Kálmán* miskolczi árvaszéki ülnöknek és *Vauvert Nils* tordai cellulose-gyárigazgatónak a *Rezsny* esetéhez csaknem teljesen hasonló szerencsétlenségénél (a mely esetekben a „Nemzeti“ 36.900 koronát fizetett ki) meggyőződünk, hogy a „Nemzeti“ mint elsőrangú magyar intézet fényesen igazolja a belé helyezett bizalmat.

— **Szülők figyelmébe.** Az iskolaév beáttával ez uton hozom tudomására, hogy zongoratanítására, német és franciayelv tanulására mindkét nembeli gyermeket szept 1-étől elfogadjuk. Vidékiek teljes ellátást nyernek. *Schneider Jakabné* okl. tanító.

— **A Magyar Hirlap** a „törvény, jog és igazság“ jelszavát már közel tíz év előtt, megjelenése első napján zászlajára írta. Szabadelvi volt a szó magasabb értelmében, a nélkül, hogy pirtszemponttá tette volna valaha a szabadelviséget. És demokrata volt kezdetől fogva mind mostanig. Teljes függetlenség minden irányban, a szabad szólás és a vélemény nyílt kimondása minden esetben, mindenkével szemben: ez az az alap, az az erősség, amelyen a Magyar Hirlap épült. Politikája első sorban magyar és hazafias.

Folytatás a II mellékleten.

gyasztásra pedig a vendégek mindegyike nagyon is rá van utalva, hogy minél több tejjel táplálkozzék, mert a hévíz sok nedvet sajtol ki az emberből.

Az étkezés nem drága és a mi a fő: jó és elegendő. Az étel izletes, jó magyaros készítésű, melyet a bérlő-vendéglős, *Kernáts János*, adat és készített családjával.

Betegek és vendégek vannak télen is és jól fűtött szobákban és fürdőhelyiségekben gondos ellátásra találnak.

A bérlő-vendéglős figyelmes, előzékeny és pontos a kiszolgálásban. A fürdő orvos *Kazay Kálmán* dr. nagyváradi gyakorló orvos, ki nyáron állandóan a fürdőben lakik. Úgyes, képzett, szeretetre méltó, tapintatos, a betegekhez leereszkedő, nyájas. Bizalmat gerjesztő bánásmódjával, tudományának szerencsés, helyes alkalmazásával már eddig is kiváló hirt s nevet szerzett önmagának és a fürdőnek.

Van a Felix-fürdőnek postája, táviróhivatala telefonja és jó zenekara. „Curtax“ fizetés alól a vendégek fel vannak mentve.

Beesés drága nagy kincse van a premontrai Rendnek ebben e esoda-forrásban.

Reméljük is, hogy ezt az ő nagy kincsét megbecsülve és méltányolva — miként az utóbbi 1892. évben is már tette a — nagyobb szabású újításokat, építkezéseket sürgősen teljesíteti a szenvedő emberiség javára, de önmaga hasznára és jóvedelmére is.

Ebbeli reményünket és óhajunkat legitt e becses lapok, a „Zemplén“ tekintélyes hasábjain kéreessé is változtatjuk a szenvedő emberiség részéről a fent jelzett tudós és az emberiség jóvoltáért áldozatra mindig kész premontrai kanonok Rendhez.

Isten áldja hazánkat! Isten önkkel.

G.

Szépirodalom foglalkozást ügvet ol is. A ki Magyar l őszinte é ményi ce ez a Ma latos por nek neve ség és a nak kez tője, aki a legjobb Hirlap e állandóan vált kar esemény áron adja cia Diva gyermek félvre ft 20 k utca 4. lábán.

vegytisz magyar nél, Bu mai hir

gyökere és tavas Stern F

45 krtól közzette — a le fogyas hoz szá küldene lyem — Mag

Ma hazajön tokot ör és az em őrleli be és győze melyet e val feldt segíteni annál, h hozzá h hogy a p Henem részesen tosan m Ez a he delmeine czainak sággal, gal, de fogni és hare, a poétikus a mely bizvást litott ké jelent m

A Zemp

Közir

let t hozor hó el lesz

irni ei hogy tehete nik a cimet el egy viselje mégis az, ha e fajt, kisikl

Szépirodalmi része a magyar írók színe-javát foglalkoztatja. A Magyar Hírlap minden igaz ügyet oltalmába vesz és így az egyes emberét is. A ki bizalommal fordul jogos panaszával a Magyar Hírlaphoz, az mindenkor megtalálja benne őszinte és őszintelen védőjét. Őszinteség az eszményi célokért való fáradszóró küzdelemben: ez a Magyar Hírlap programjának egyik sarkalatos pontja. Munkaerőit élén Jókai Mór áll, akiknek neve már magában is a legnagyobb tisztesség és a leghatalmasabb írói erőt jelenti. A lapnak kezdettől fogva Fenyő Sándor a szerkesztője, akit úgy a politikai, mint minden más téren a legjobb írói erők vesznek körül. A Magyar Hírlap egész sereg kedvencmennyit ad előfizetőinek állapodan. Ezek közt legértékesebb a rég híressé vált karácsonyi ingyen album, amely mindenkor eseménye a magyar irodalomnak. Kedvezményes áron adja továbbá a gyönyörűen illusztrált „Francia Divatlapot” s a „Kis Világ” című pompás gyermeklapot. A Magyar Hírlap előfizetési ára félve 7 ft. negyedve 3 ft 50 kr., egy óra 1 ft 20 kr. Előfizetni lehet Budapest, V. Honvédtér 4. sz. alatt, a Magyar Hírlap kiadóhivatalában.

— **Tolyékony szénsav**, dr. Raydt-féle, vegytiszta 10 és 20 kg-os acél tartályokban a magyarországi vezérképviselőnél **Darvas Józsefnél**, Budapest, Gyár-utca 31. Bővebbet lapunk mai hirdetésében.

— **Zöld ojtvány** (furmint és hársfalevelű) gyökeres és sima kapható jutányos árban őszi és tavaszi szállításra k. b. 100 ezer drb. Cím: **Stern Bertalan Tállya**.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendeltek. — f. kete, f-hér és színe, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstábr és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.**
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg-ragasztandó — 1.

Irodalom.

Mara rózsái. Kemechey Jenő regénye. — **Málczai** hazijön Párisból, mert a nagybátyjától a felvidéken birtokot örökölt. Az ellentét a természet csodálatos nagysága és az emberek kicsinyessége között, amire ott talál, megéleli benne a szándékot, hogy a szegény nép barátja lesz és győzelemre viszi között a magyar állami eszmét is, melyet ezer veszedelem fenyeget az azon pánszláv agitációval felült vidéken. Egy lelkes honleány, **Mara** bárónő segíteni akarja ideális munkájában és mi természetesebb annál, hogy **Málczai** beleszeret. De jöllehet a leány szíve hozzá hajlik, az arisztokrata vér föllázad a gondolat ellen, hogy a polgári származású **Málczai** legyen és kikoszarazza. Hozott azért tovább is megmarad törekvései és tervei részesének és valahányszor **Málczai**nak sikere van, pontosan megérkezik egy kis doboz, melyben két rózsza van. Ez a hervadó virág az ő jutalma, törekvéseinek és küzdelmeinek egyetlen díja. Még többször is kínálkozik **Málczai**nak a boldogító szerelem, hol harmatosan üde fiatal-sággal, hol még a dői nevére emlékeztető perzselő lánggal, de ő nem tudja — vagy tán nem is akarja — megfogni és mindig kisiklik a kezéből. Az ő osztályrésze a hár, a küzdelem és néhány elhervadt rózsaszál. Szegény, poétikusabban alig lehet kifejezni azt a gondolatot, hogy a mely férfi a nagy tömeg boldogításának szánta magát, bizvást lemondhat a saját boldogságáról. A díszesen kiállított két kötetes regény **Singer** és **Wolfner** kiadásában jelent meg. Ára kötve 1 ft.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: **Schneider Jakab.** —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A. Ujhelybe küldendők.

Egyesületi élet.

A zemplén-vármegyei tanító-egyesület t. tagjainak már eleve tudomására hozom, hogy az egyesület közgyűlése jövő hó első felében lesz megtartva.

Az erről szóló meghívók idejében lesznek az elnökség részéről szétküldve.

Jellemhiány.

„Országra szóló botrányt” szeretnék felírni cikkem fölül és akkor bizonyos volnék fölé, hogy olvasatlanul nem marad. De mivel ezt nem tehetem, odairom az elejére, ott is szemébe tűnik az olvasónak s remélhetőleg elolvassa. A címet pedig úgy választom meg, hogy ne árulja el egyszerűen a cikk tartalmát, csak éppen képviselje a lényegét. De ha már benne vagyok, mégis elmondom, hogy országos botrányt szül az, ha államhivatalnok, bankigazgató, vagy más e fajta nagyobb bizalmu állás képviselője sikaszt, csal, vagy okmányt hamisít, aztán szépen kisiklik a büntető igazság kezei közül. Ime, te-

hát egy elzúllott egzisztencia, ki fölvehette igen magasra a nélkül, hogy jellemének árnyoldalát észrevették volna azok, kik abba beleültették őt. Hol és miképpen nőhet ki ily lelkikeres azon a szellemben, mely ily bizalmi állásra kvalifikál? Hogyan ernyed meg annyira a szellem enerzsiája, hogy ily mélyen süllyedni engedje az egyént? Hol keressük okát lélektanilag eme gyalázatos bűn megszülethetésének az egyén szellemvilágában? Oly bonyolult lélektani probléma ez, melyről gondolkodni, okát kutatni annyira itt az idő, hogy elhanyagolása könnyen epidemikussá teszi a bajt s összeomlással fenyegeti társadalmi rendszerünket. Legkönnyebb mindenestre nem törődni a bajjal, nem foglalkozni u. n. világboldogító tervekkel, nem látni, mint szokás mondani, rémeket, mert hiszen ez mánia, a sivár lelkek előtt nagyon neveltséges. És ez a legfőbb és legterhesebb bizonyíték a mellett, hogy a lelki törpeség burjánja már igen messzire hajította ki mérges gyökereit. Már maga a bajjal való nem törődés oly széles utat egyenget annak, hogy azon kényelmesen terjedhet tova. Az egészséges eszmékkel, a köztjót célzó tervekkel való foglalkozás oly tág körben neveltséges már, hogy megdöbben a higgadt gondolkodót. Az önzés, az érdeklajlás annyira kiszorította már a más bajjal, vagy éppen a közérdekekkel való foglalkozást, hogy annak munkálása, illetve az avval való törődés egyszerűen gúnytárgyává teszi az egyént. Mai társadalmunkért ugyan lelkesedni senkiesem fog, a kinek jobbik részét még nem ölte ki egészen a szenvedelmek kielégítése utáni hajszá; de nem a rendszer hibás, mellette bátran áldozhatunk a szép, nemes és emberbaráti erények oltárán, de hibás a társadalmi rendet alkotó emberiség, kinek szellemi tőkéje nem áll azon a magaslaton, hogy garanciát vállalhatna a visszaélésekért. Az egyén, ki belép a társadalomba, nem hoz magával elég lelki erőt, munkavágyat, kitartást s önálló gondolkodást; nem hoz ideálistmust a fenti erények gyakorlására, nemeslelkűséget a mások bajainak gyógyítására, de mindenekelőtt nagyon kevés jellemzilárdságot, az élet ösvényeinek, a szellemi posványok kikerülhetésére. Mindezeket nem lehet megszerezni már akkor, mikor gyakorlatok ideje elérkezett, későn van már; a társadalom sok mindenre nevelheti egyéneit, de a fenti lelki tulajdonságok elsajátítására csak a legelőnyösebb körülmények közt és az egész vonalon ép, egészséges társadalom nevelhet csak. És most már képzeljük el, milyen képe van az egyének a fenti erények, az emberiség legfőbb szellemi kincsei nélkül. — Ott áll előttünk egy ház, kinek minden, csak emberi arcúata nincsen, ki lehet a tudás magas fokán, tudásának érzetében sok állás betöltésére aspirál, a rideg paragrafok követelésének meg is felel; de többet ne várjon tőle senki, mert a gép kereke a maga helyén kimért forgását a legnagyobb pontossággal megteszi, de ha véletlenül a munka súlya alatt görnyedező családos munkás fáradt keze kerül fogai alá: kiméltlenül elszakítja, mert hisz ezt másként nem is lehet, könyörületet ne keressünk a kerékben. Oh pedig annak a helynek a betöltése nem egyedül azon fordul meg, mint a gép kerekének a forgása, hogy egyedül a kiszabott munkát bármi jól is elvégezzük! Nem, sokkal több, elannyira, hogy ki ennél nem tesz többet, az egyszerűen nem való oda, mert föltétlenül kárára válik először magának az ügynek, másodsor annak a körnek, melyben forogni fog. Hogy állásunkat jól betöltsük ahoz a kvalifikáció nem az iskolai bizonyítvány egyedül, de főképp lelkünk műveltsége, szívünk nemessége s jellemünk szilárd és ingathatlan volta. Sajnos, ezekre a bizonyítványban nem irnak érdemjegyet. Ma legalább még nem, de hova-tovább, annál élénkebb lesz a szükség, hogy ebből is hozzon érdemjegyet minden, a társadalmi életbe lépő új tag. Nem olyan az, mit a tanár nem állapíthatna meg, ha növendékével éveken át foglalkozik s ha a törvény a köztantárgyak ismeretanyagából megszabja egyiknek a kitűnt, másoknak az elégtelent, tehetségeik aránya szerint: épp oly joggal megkövetelheti a fenti lelki tulajdonságokra nézve is, hogy azok a bizonytalanságban jelezve legyenek. Ma „erkölcsi magaviselet” címen ugyan ott van, de arra a tanár a megállapításnál, a társadalom az alkalmaztatásnál semmi súlyt sem fektet. Nyilvánvaló, hogy az e nemű érdemsorozattól sok könnyen nevelt hec-, erkölcstelen-ség s egyéb rendelleneséget üző urfi nagyon is fáznek, de vagy térne a kijelölt útra, vagy meg volna bélyegezve, gyakran kitűnt bizonyítványa mellett is, melynek ugyan hasznát az életben aztán nem igen venné, mert saját érdekében tartózkodnék tőle mindenki, mint a belpoklostól s nehéz kézi munkával keresné kenyerét, hogy fentarthassa magát.

Ellenértékül ezért, a társadalom lassan-lassan átalakulna, megtérne az emberbaráti ös-

vényre; művelné a közjót, elősegítené minden téren a haladást, a közművelődést s egyénei betöltenék helyüket a szó szoros értelmében véve. Mert végre is a társadalom sem nagy urnak, sem lángésznek nem adhat szabadalmat arra, hogy érzelmi világa félelmes sivársággal, vagy éppen vad kegyetlenségével bármely helyről is fenyegette az emberiséget. Kell tehát, hogy fogjunk az emberi szív műveléséhez, a lélek jótékony tehetségeinek fejlesztéséhez minél nagyobb erővel, minél biztosabb eszközökkel s legfőbbképpen: őszinte meggyőződésből eredő igaz és erős akarattal. Nem a morzsáit áldozzuk a népnevelés, a közművelődés oltáira országos jövedelmeknek; de a javát tegyük oda a szent tűzre, hogy füstje tetszést találjon az emberiség és a magyar nemzet géniusza előtt; ne a kunyhók legyenek a művelődés szöszékének szegényes helyiségei, de a paloták tágas csarnokai; ne pénzért áruljuk a tudás- és nemes erények elsajátíthatását, de kötelezzük a népet, hogy az ingyen nyújtott isteni adományt polgári szabadsága elkobzása terhe alatt fogadja el s válják lelkileg azzá, kinek, mint a művelt társadalom tagjának lennie kell.

Napjainkban hangzatos szólam lett: a „vallás-erkölcsi nevelés.” Annyira divatos lett már, hogy meg is téveszt jelentőségére nézve s nem értünk alatta egyebet, mint vallásos buzgóságot. „Írtuk meg pedig jól, hogy az sokkal többet jelent, mint egyedül arra nevelni a fiatalágot, hogy vallásának hí fia és istenes ember legyen. Ez még csak a fele ama igazán helyes mondásnak s a másik tekinteten kívül hagyott része véghetetlenül fontos, sokkal kihatóbb boldogulásunkra, anyagi egzisztenciánk biztosítására. Csodálatos, hogy nálunk a keletiesség még mindig is igen erősen nyilatkozik meg, ha a munkáról van szó. Igen, mi szégyeljük a munkát még mindig és sehogy sem tudjuk összeegyeztetni uri voltunkkal. Pedig hát az erkölcsi nevelés egyik főfeltétele a munkára való szoktatásban van és a munkálkodásban való jó példaadásban. De mit látunk az egész kontinensen, kivéve Svéd-, Német és Angolországot? Hogy az ur resteli a munkát és ha igazán szorgalmas ember, titokban teszi azt, mert könnyen megszólának, sőt még neveltség tárgya is lehet, ha szorgalmát nem tudja eléggé mérsékelni. A kisasszony épp úgy, mint a polgárleány nagyon ügyel arra, hogy valami erősebb munkában ne találják, mert hát az nem neki való. Még a házi munka is szigorúan osztályozva van arra nézve, hogy mi való a kisasszonynak és mi a cselédnek. Ellenben a fényűzés, az erején felüli költekezés háztartás- és ruházatban, napirenden van annyira, hogy komolyan vizsgálva mai társadalmi bajainkat, azt találjuk, hogy nagy részt e forrásokhoz vezetnek vissza. Ez pedig az erkölcsiességnek épp az ellentéte, ilyen példaadás a fiatal szenge korban mételeyezi meg a jövő emberiséget, ezen az uton haladva, a bajok oly utvesztőjébe érünk, honnan igen bajos ismét a helyes utra visszatérni.

Az iskola, a templom tanítása vajmi kevés hatással van az emberiségre, még pedig tisztán azon okból, mert másik két testvérük: a család és társadalom nem segítik munkájokban. E két alábbi sokkal hatalmasabb faktor az emberiség nevelésében, mint az iskola és a templom, mert hatásuk és közvetlenségük állandóbb; de sajnos, nevelésük nem felel meg az emberiség igazi érdekeinek, nem a közjónak.

A család nevelése önző, a legfőbb feladatul az egyén jövődöbeli boldogulhatását ismeri; a társadalomé cél- és iránytalan, melyből vajmi kevés haszna van a köznek. Így lesz aztán az iskola és a templom munkája megsemmisítve és a különben is, aránylag igen kis időre terjedő hatásukból nem marad meg egyéb, mint az agyvelő pusztta tudása, még a lélek nemesebb tulajdonai, a szív magasabbabb érzelmei elvesztik gyenge erkölcsi kötösüket. Ha aztán az egyén az életben az erkölcsiesség háttérvonala jellemszilárdsága hiányában tul lép: ha felebarátját, vagy a közt megkárosítja, mert megszokta önző énjének feláldozni mindent, óbégatva kérdjük: honnan van ez? Felelet rá: a család és a társadalom hiányos nevelése s főleg a rossz példaadás.

Zseltay B.

Értesítés. Beesés tudomására hozom a t. szülőknek, hogy a helybeli „Carolineum” leánynevelő-intézet elemi és polgári iskolájában a beiratások szept. hó 1-től 7-ig fognak megtartatni. még pedig d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig. Szept. 6. és 7-én felvételi-, javító- és magánvizsgálatok-10 én ünneppén „Veni Sancte” és törvény felolvasás, 11-én rendes előadások. — A polg. isk. I. osztályába oly tanulók léphetnek, kik az elemi iskola IV. osztályát sikerrel végezték, Az elemi isk. V., VI. osztályát végzett tanulók felvételi vizsgálatot abba az osztályba vétetnek fel, melyre ismereteiknél fogva képeseknek ta-

látatnak. Javító-vizsgálatot csak az a tanuló tehet, ki egy, vagy két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot. Ezek f. é. aug. 22-ig tartoznak magukat az igazgatóságnál bejelenteni. Tandij I. II. polg. osztályban 2 ft, III. oszt. 3 ft. és a IV. oszt. ban 4 ft. havonként. — A francia mint nem köteles tárgy külön 1 ft havi díjazás mellett kívánatra taníttatik. A IV. oszt. ban a francia a tandijban foglaltatik. — Külön órák vehetők német- és franciayelvűből, zongora- és cimbalomból, műrajzból és festészetből, továbbá kézimunkából. Bővebb felvilágosítást kívánatra az intézet elöljárósága bárkinek is ad.

CSARNOK.

Sz.-István-éji álom.

A „Zemplén” számára.

Rég mult idők képei jelennek meg előttem, midőn magam előtt látom azt a kedélyes, fesztelen, igaz barátság és rokonság kötelékével összefűzött névnapesti kis kört.

Ilyenek lehettek apáink mulatságai, midőn még adó, dohány-monopólium, ezgekutor, filokszera nem tartoztak azok közé a fogalmak közé, melyeknek említésére lábunk önkéntelenül kimerül, kezünk pedig oldalt fordul; midőn még a M. A. V. alkalmazottjai nem *tehettyék* azt a sok *tehetyni valót*, miről asz'ongyák, hogy *tehetyik*, — mert nem létezett még *vasúti*. E helyett könnyen futott a 4 pejkó urambátyám biztos kezeivel kormányozva bizonytalan körutakra, melyeknek végét nem az idő, hanem a kedv és mulatság határozták meg.

De nagyot zökkent azóta ez a mi vén szállásadónk, a föld! Talán rossz példát látott, botlott és — elesett? Mintha zökkenése az emberek legnemesebb testrészében is bizonyos változásokat idézett volna elő! Nem: nem láthatott rossz példát, mert, hisz' társai mind „rendre kerülnének”, behatással sem lehet lakóira, mert hiszen lételemény, mely Teremtőjének kezéből kikerülve, annak céljait az „universum” nagy gépezetében épp úgy szolgálja, mint szolgálják számtalan más társai...

De kizökkentem a nyomból: névnapon kezdtem és fölemelkedtem a magasba, fel az Uránusz, Vénusz, Kassiopeia világába, melyek akkor oly szeliden, oly biztatón pislogtak felém, míg a hold józanságra intő komolysággal szórt a sétálókra méla sugarait.

Csodálatos égi test ez a hold! Ugy elnézzük örökké sápadt arcát, mintha csak szabad szemmel látnók kopár krátereit a *Pozidonius*-t és *Endimion*-t, mintha előttünk lenne végtelen vizeinek sokasága. Nézése komolylyá, gondolkodóvá teszi a kebelt, eszünkbe jut egész életünk folyása, mely talán éppoly bágyadt fényű mint ő; megállunk a jelennél, megnyugvást és pihenést keresünk a szív sajtó fájdalmaiban és sóvárogva reméljük a jobb jövőt...

Akkor is mélyen el voltam merülve néma képének szemlélésébe, míg nem két lassan-lassan ereszkedő sugara gyöngéden csukta össze fáradt szempilláimat.

És a kép, mely most elem tárult, szép volt, milyet nem látnak földi, testi szemek és mely élni fog sokáig, nagyon sokáig emlékeim között.

Az égbolt fénylő csillagzatai megindultak fölöttem, mind közelebb és közelebb jöttek, míg végre ott zibongtak előttem. A *Lira* a hűvös levegő miatt szobába menetelt proponál, mely ellentét nélkül elfogadtatik. Benn csoportokra oszlova tréfálunk, nevetünk: ott az egyik ablakfülkébe a *Hattyu* fészkelte be magát, de nem sokáig élvezheti a magányt, mert a *Lira*, *Pegazusz* és a *Nagy Medve* felkutatják és vele maradnak. *Gemma* és *Sárkány* nem tudnak megválni a nyári est gyönyöreitől: kimennek andalogni. A muzsikális *Orion* oda ül a hárfasambukóhoz, esatlakozik hozzá *Andromeda* és *Perzeusz* is. *Prókion* és a *Kis-Medve* háttérben maradnak és inkább megfigyelő állást foglalnak el. A *Falernum* poklosasszu-tüzének lelkesítő hatása alatt felzendül nemsokára az egyes csillagescsoportok lehelletszerű zengedezése, mely csoportok azonban aklimatizálódnak a földi szokásokhoz és lesz a fennebbi négyes csoportból kvartet, — a hármastól pedig trió-esárda.

Magas látogatóim nagyobb részt az Olimpusz ormairól kormányozva ez árnyékvilágot, Bakhusz mellett nagyon jól ismerték Terpszikorét is és így természetesen látni kívánták, hogy a neki nyújtott áldozatban kedvüket leljék. *Orion*, a plutózemű vadász, elővárásolja őt hangszerének rejtkeiből két mellécsillaga — *Betegenze* és *Rigel* — közreműködésével. Az égő áldozat nagy buzgósággal veszi kezdetét; párosan mutatják azt be: *Perszeusz* *Andromedát*, *Pegazusz* *Gemmát*, a *Nagy Medve* *Lirát* vezeti.

De Bakhusz zúgolódnia kezd a Terpszikorénak nyújtott hosszú áldozat miatt és így ismét megalakul a trió, illetve a kvartet-esárda

csak azért, hogy ismét Terpszikoréhez pártoljanak át. A párok változnak most: *Pegazusz* *Andromedával*, *Prókion* *Gemmával*, *Perzeusz* *Lirával*, a *Nagy Medve* *Hattyuval* lejt az áldozati négyes táncot. *Hattyu*, hogy a *Sárkány* mindenütt kísértő nyitott tüzes szájának Terpszikorét, *Hattyu* kebelbarátnőjét, ócsárló megnyilatkozásai elől meneküljön, párjával visszatér a kvartet-esárdába.

Igy megy ez váltakozva: Bakhusz, mint udvarias uri ember, helyet enged Terpszikorének, de viszont Terpszikoré is tudja méltányolni Bakhusz érdemeit. *Orion* meglepő tüzzel veri a sambukó húrjait, a csillagzatok hévvel, lelkesedéssel fogják körül Terpszikoré derekát, midőn az elmélázó *Sárkány* véletlenül kitekintve, látja hogy — hajnalodik. Ettől fogva nincs nyugta: ha leül tüket érez maga alatt, ha feláll lábait megindul az őserő, mely *Hattyut* és *Andromedát* is ellenállhatatlanul magával vonzza, mert másodpernyi pontossággal előirt keringésidejük szerint a nap közeledte előtt hármuknak a horizon peremén alól kell maradniok. Két utóbbi maradni szeretne még, de keringésidejük őservényei előtt meghajolva, letűnnek a látóhatárról.

A többi csillagzat is mind jobban halványodik, fénylő tűzők kialvóban, nyugtalanul mozognak ide s tova és midőn a napnak egy ujszülött kandi fénykévéje merészen hatol be a redőnyökön, fénytelenül és fáradtan, de zajongva sietnek fel-fel a magasba, vissza felhő-honukba; távozásuk lágy fuvallatu zefírt szül, mely arcomat érinti és — felébrednek.

Álom vált hát mégis, álom mely széppé teszi az életet, elveszi annak mázsás terhét, esökkenti és eloszlatja a bánat fekete felhőit, enyhet hoz az ész és szív tusáira...

„Álom, álom te szép álom,
Emléked sokáig áldom!”

Monte-Azarico.

Közgazdaság.

Terményvásár.

A zemplén-megyei gazd. egyesület, mint előző években ugy ez évben is terményvásárt rendez, a mely e hó 24-én tartatik meg. Elismert és köszönetet érdemel a gazd. egyesület ugy ezen, mint sok más közgazdasági, — de különösen vidékünk gazdasági viszonyainak érdekében megpendített jó és közhasznu eszméiért, a melyeknek sikeres megvalósításán lankadatlanul fáradozik. Teljes elismerésünk adózása mellett mégis ki kell nyilvánítanunk, hogy az eddig elért siker, akár az *árpavásárt*, akár a *borkóstolót* tekintjük, nem volt teljes; nem volt olyan, mint azt az eszme maga és a rendező bizottság jó intenciója megérdemelte volna.

Okát keresve, hogy miért nem volt a siker teljes: azt kell mondanunk, azért mert a kis termelőre nem voltak kellő tekintettel; meg azért, mert azt a kereskedők mellőzésével rendezték. Látogatott terményvásár csak a kereskedő közreműködésével lehetséges, mert annak van leginkább, a gyakori érintkezés folytán, alkalma a termelőt a résztvételre biztatni; másrésztől csakis kereskedő tudja és ismeri azokat az idegen cégeket és gyárosokat, a kik a vásárra meghívdók és azt látogatni hajlandók.

Mivel kereskedő, tudunkkal, sem a jelenben sem pedig a multban a közreműködésre felszólítva nem lett: jogosult az a feltételezés, hogy a terményvásár a kereskedők ellen van tervbe véve; és hogy a rendező bizottságot azon nézet vezérelte, hogy a terményvásár a kereskedő érdeke ellen van; vagyis, hogy a kereskedő érdeke mindenkor ellentétes a termelőével, tehát együttesen még közhasznu esetekben sem működhetnek. E netalán fenforgó téves nézet*) eloszlatására szolgáljon következő megjegyzésünk.

A terményvásár főcélja a termelőt a fogyasztóval direkt összeköttetésbe hozni. Ez az igyekezet hiába való, azért is, a kereskedő nem találja érdekével ellentétes k a terményvásárt. Hiába való és a legtöbb esetben megvalósíthatatlan ez az igyekezet, a következő okokból: a gyáros, fogyasztó, vagy külföldi vevő a kereskedő részéről oly előnyökben részesül, a minőket a termelő nem engedélyezhet. A termelő terményeit — igen okosan és helyesen — legszívesebben saját állomásán átadva és ott kifizetve adja el; míg ellenben a fogyasztó még az esetben is, ha valamivel drágábban fizeti az árut, saját állomására szállítva veszi szívesebben. A kereskedő a hivatott egyén, a ki közbe lép és magára vállalja az eladó és vevő között jelentkező ellentéteket, a melyeket egymással szemben elvállalni nem akarnak. Igen sok vevő és gyáros csak az áru átvétele után 1—2 hónappal fizet a kereskedőnek, a mely kedvezményt a termelő nem nyújthatja főkepp azért, mert nincs és nem lehet a vevő anyagi hely-

*) Azt hisszük, hogy ez a nézet nem forog fenn s csak örülni tudnánk annak, ha a miben nem kételkedünk, az előkelő kereskedői szakkörből jött jelen felszólalást kompetens helyen megszívlelnék. Szerk.

zete iránt tájékozva. — A kereskedelem szintén egy szak, mely képzettséget és sok tapasztalatot kíván meg, mint bármely más szak. Hogyan kívánhatni azt a termelőtől, a ki gazdaságával eléggé van elfoglalva, hogy egyszersmind szakavatott kereskedő is legyen?

És hogyan kívánhatni tőle, a ki csak időnként foglalkozik termény értékesítéssel, hogy mindenkor ura legyen a helyzetnek, hogy mindenkor tájékozva legyen az iránt, hogy buzáját, árpáját, zabját stb. most Krakóba, Dresdába, Prsemyslibe, vagy pedig Münchenbe, Lembergbe, Fiuméba lehet legjobban eladni? Minden időszakban más-más irányban vesz utat a termény, mas-más vevők szerepelnek, hogyan lehet tehát azt a termelőtől kívánni, hogy ő mindenről tájékozva legyen, azonfelül vevőinek szoliditása és hitelképessége fölött és jól informálva legyen? Ezt a termelő nem tudhatja s mind ezekben az esetekben a kereskedő az ő helyettesítője. Ha azonfelül tekintetbe vesszük, hogy az árhullámzásból kifolyólag igen gyakran lényeges veszteség éri a kereskedőt: azt mondhatjuk, hogy igen megeredmi azt a 10—15 krajcárnyi előnyt, a melyet neki a termelő a külföldi árakhoz képest ad és arra igen rá szolgált.

Mennyiben, mint fent mondtuk, a kereskedő teljesen nyugod az iránt, hogy a termelő direkt összeköttetésbe a fogyasztóval nem léphet, nem ellenkezik az ő érdekével, ha a terményvásár alkalmával a termelő vevőjével érintkezik és az üzlet jelenlétében kötetik meg, sőt előnyösebb is, mert legalább alkalom van adva arra, hogy a termelő meggyőződjék arról, hogy a kereskedő az ő fáradságos munkáért és kockázatért igényli azt a szerény nyereséget.

A fentieket a kereskedelemügyi kir. minster is méltatta már akkor, a midőn a közraktárak létesítéséről szólva, mondotta: „hogy ezek létesítéséről szolid kereskedő közreműködése szükséges!” — m-n.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye közg. erdészeti bizottságától, 184/266.

Övastatott a nagyméltóságú földmívelésügyi miniserium folyó évi 34576 szám alatt az erdőbirtokosok némely beadványainak bélyegköteles volt tárgyában két körrendelet.

A körrendelet a „Zemplén” hivatalos közlönyben közzététetni és 5 példányban a s.-a. ujhelyi királyi erdőhivatalhoz áttétetni rendeltetett.

T. Zemplén vármegye közigazgatásal erdészeti bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi július hó 19-én tartott üésében,

Szerviezky Ödön,
közig. erd. bizott. elnök.

Másolat.

34576/I—499 szám Földmívelésügyi m. kir. minster. Körrendelet. (Az erdőbirtokosok melyen beadványainak bélyegköteles volta tárgyában). A pénzügyi m. kir. mini ter. úr folyó évi 31215 számú átirata értelmében, mihez tartás és az érdekeltek értesítése végett értesitem a közigazgatási bizottságot, miszerint az erdőbirtokosoknak azon beadványai, melyekkel a rendszeres gazdasági üzemtervek benyújtására kérnek időhaladékot, továbbá a melyeket saját érdekében foganatosítandó erdősitések, vágas-takarítások, csemetkerttelepítések elhalasztás, renkivüli fahasznalatok, kőbányanyitás és legeltetés engedélyezése tárgyában a közigazgatási bizottsághoz, illetve fellebbevitel folytán hozzám intéznek, bélyegköteles beadványokat képezvén, mint ilyenek veendő elbírálás alá. — Budapest, 1899. május 9-én a minster megbízásából: Soltz Gyula s. k.

917/99.

A sztophai j. főszolgabirjától.

Körözüvény.

Folyó év augusztus hó 3-án Visnyovszki János sztopkó polenai lakos kárára 3 öreg és 4 fiatal bárány, 6 fehér és 1 fekete szőrű, a sztopkópolenai legelőről eltévedt, s azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

Sztopkó, 1899. évi augusztus 12

Lantos János, szolgabiró.

2301/I 99. sz.

A szerencsi j. főszolgabirjától.

Körözés.

F. évi augusztus hó 17-ikén Dobi Károly harkányi lakosnak egy 6 éves barnás színű felálló szarvu tehene a községi legelőről nyomtalanul eltűnt. Körözését elrendelem.

Szerencs, 1899. augusztus hó 18-ikán.

Malonyay Tamás, tb. szolgabiró.

5007/99. szám. S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

Hirdetmény.

S.-A.-Ujhelyben az 1899. évi augusztus hó 18-ik napján előfordult sertésvész miatt a heti és

országos
intézkedés
S. A.

Vasár
Hétfőn,
Kedden
Szerdán
Csütörtök
Pénteken
Szombán

A
Adriányi
forgott b
uton elin
S.-A.
III. Bány
Isépy
mint Ad
meg

A
vénytar
teszi, h
lett, fol
vényenl
s ezen
tárnál
S.-

Dr. F.

Bo
Aurél,
márczius
részvény
gát, 189
véletlen
társaság
koronát
vétele u
A
ságnak
indittatv
nyilvánít
Ze

Dr. H.

M
A
rint ke
natrium
azok, m
Kitünő
potam
tűdőve
dóság
esülhete
savánál
és bele
tekben,
oka a
A
eses sz
bántalm
teiber
tem o
előkel
adnak
szetete

2

kiváló

Mint

ÉDE

E

КАРА

*)

országos vásárookra a sertés felhajtás a további intézkedésig ezennel betiltatik.
S. A.-Ujhelyben, 1899. aug 19 én.
Kapás Aurél s. k.,
h. polgármester.

Heti naptár.

Vasárnap augusztus 20. Sz. Istv. kir.
Hétfőn, augusztus 21. Bernát.
Kedden, augusztus 22. Timót.
Szerdán, augusztus 23. Beniti Fülöp
Csütörtökön, augusztus 24. Bertalan.
Pénteken, augusztus 25. Lajos kir.
Szombaton, augusztus 26. Zefrin.

Nyilt-tér.)

Nyilatkozat.

A fölirrottak ezennel nyilvánítjuk, hogy az Adriányi Gyula és Balassa Andor urak között fenforgott becsületbeli ügy a mai napon lovagias uton elintéztetett.

S.-A.-Ujhely, 1899. augusztus hó 18 án.

Hj. Bánóczy Kálmán, Prihoda Elele,
Isépy Tihamér, Bódy Károly,
mint Adriányi Gyula, mint Balassa Andor
megbízottai.

A tokaj-hegyaljai cognagyár részvénytársaság felszámoló bizottsága közhírré teszi, hogy a részvények előmutatása mellett, folyó évi augusztus hó 21-étől részvényenként 15 frtnyi résztorlesztést teljesít ezen összeg a s.a.-ujhelyi takarékpénztárnál felvehető.

S.-A.-Ujhely, 1899. aug. 19.

A felszámoló bizottság:

Dr. Kellner Soma. Juhász Jenő.
Dr. Nyomárkay Ödön.

Nyilatkozat.

Boldogult férj m, néhai *pacséri Rezsny Aurél*, Zenta város rendőrkapitánya, ki 1899 márczius 28 án a »Nemzeti« baleset biztosító részvénytársaságnál baleset ellen biztosította magát, 1899. aug hó 3 án vadászat közben a fegyver véletlen elcsúszása folytán elhalálozván, a nevezett társaság a teljes biztosított összeget, azaz 40.000 koronát [negyven ezer koronát] nekem a kárjelentés vétele után rögtön kifizette.

A »Nemzeti Baleset Biztosító« részvénytársaságnak ezen gyors és méltányos eljárása folytán indíttatva érzem magamat halás köszönetemet nyilvánítani.

Zenta 1899. augusztus hó 11 én.

özv. *pacséri Rezsny Aurélné*
szül. Kunszabó Berta.

Dr. Hajdu Dezső, Heiszler Ferencz,
ügyvéd, mint tanuk. gyógyszerész,

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kiváló hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, tüdővészesekeknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a »Margit-víz« megbecsülhetetlen szolgáltatásokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni töle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgsavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál a kő- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt advak a »Margit« forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvíz-nyágereskedés
— es. és kir. udvari szállító —
BUDAPESTEN.

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN, FÜSZERKERESKEDÉS-
DÉSÉBEN ÉS VENDÉGLŐBEN.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő póstája.

F. S. rabbielöltnek, — S. Patak. Ön a R. közleményének irányzatát teljesen félreértette. R. egy szóval sem említette azt — az intézmény használatosságát — a mi önt kissé mérges apológiára hevíti. Kéziratai felől, hogy visszaküldjük-e, tessék póstaforultával gondoskodni.

R. Gy. urnak — S. Patak. A pimasz hangon írott és Ujhelyből névtelenül föladvott lev-lap hitvány iróját a rendőrség kutatja s a borderó, ugyszintén a »stij« alapján már is nyomában van a talmi-hazafinak. — Az »Értesítő«-t köszönjük. Ki van adva ösmertetésért.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

Zártalan és nyomban száradó

Törvényileg védve! Veritablauque Christoph.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Isletve teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtatásnak, mivel a kellmetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mel: az olaj stéknek és az olajtaknak sajátja, elkerültek. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolás. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül hogy elvonná a fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk, sarga barnát és mahagon barnát, mely akár csak az olaj festék födi be a pallót s egyttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden »töltő«-t rábbi mázolás stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen) új pallókra s parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már be mázolt összesen új pallókra való. Csak fényt ad, emeltozva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, kéribeittl 35 négyzög mtr. (két középnyágu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék vigyázni a »Fény« s a »gyári jegyre, mivel ezt a több mint 40 évre letező gyártmányt sokféle utánzózzak és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedül gyártó.
Prága, K. Berlin.

Kapható: Malártsik György és Bilanovits István fűszerkereskedéseiben S.-A.-Ujhely.

LIPIK

fürdő SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

1893. óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át.) Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasut állomás. (Zonatarifa.)

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel.

Fényesen berendezett gyógytorem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitünő gyógyszalodák, pompásan berendezett fürdőépületek, Villanyos világítás.

Felülmulhatatlan hatású *köszvény* és *csuszos* bajokkal *ischiasnál*, *csontbajknál*, mindennemű *hurutos bántalmoknál*, valamint minden *mirigy* és *vérbetegségeknél*.

Hivatalos fürdőorvos Dr. SZEMERE BERTALAN. Jód hévvíz szétküldés egyenesen a forrástól, továbbá *Edeskuty L.* és *Mattoni és Wille* cégtől Budapesten. — Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Lipiken.

Tk. 1846/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klamár Anna és a kir. kincstár végrehajtóknak néhai Klamár Jánosné szül. Remyenczki Anna örökösei végrehajtást szenvedők elleni 200 frt, illetve 32 frt 36 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbírósg) terüetén lévő Gálszécs kö ségben fekvő 14. számú tjkvben A. I. 1. 2. sor 29. 30. hr. sz. alatt felvett ingatlan földhasznélvezeti és felülépitményi tulajdonjogának Klamár Jánosné szül. Remyenczki Annát illető 1/2 jutalékra az árverést 468 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanság az 1899 évi augusztus hó 31. napján délelött 9 órakor a gálszécsi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság hiv. helyiségébe tüzetik ki, s nyilvános árveresen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 46 frt 85 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi nov. hó 1 éu 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbírósg, mint telekkvi hatóságnál 1899. évi június hó 4 én.

Valkovszky, kir. aljbíró.

15/5. eln. sz. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

A gálszécsi kir. járásbírósg hivatalos és fogház helyiségei fűtésére 1900. évre szükséges 108,4 köbméter tűzifa szállításának és 82 kgr. legfinomabb kőolaj szállításának biztosítása céljából 1899. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 9 órakor Gálszécsen a kir. járásbírósg hivatalos helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Erről mindazokat, akik az említett szállításokat vagy azok valamelyikét elvállalni óhajtják, azzal hívom fel, hogy a feltételeket az alulírt kir. járásbírósgnál a hivatalos órák alatt megtekinthetik, és hogy a tűzifa szállításra vállalkozók 35 frt, a kőolaj szállításra vállalkozók pedig 10 frtot tartoznak bánatpénzül, illetve szerződési óvadékkul készpénzben az árlejtés alkalmával letenni.

Gálszécsen, 1899. augusztus 14-én.

Dr. Kail, kir. jbiró.

906/1899. V. sz.

Árverési hirdetmény.

A fölirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósg 1897. évi 10191. számú végzése következtében Dr. Szánó Márk ügyvéd által képviselt Graus S. A. hunfalvi lakos javára Dr. Fried Lajos helybeli lakos ellen 300 frt s jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján fel foglalt és 722 forintra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósg 1898. évi V. II. 780/S. sz. végzése folytán 300 forint tőkekövetelés, ennek 1897. évi június hó 20. napjától járó 6% kamatai és bíróság már megállapított költségei erejéig S.-A. Ujhelyben alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi augusztus hó 25-ik napjának d. e. 11 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az éviottott ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzüzetes mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek avára is foganatosítatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. évi július hó 30-án

Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Férjhezmenendő leányok kiházásítására alakult

GIZELA-EGYLET.

Biztosítási állomány: 56.701,900 frt bizt. tőke. 89,579 biztosított leány.

Tartalék alap 13.107,200 frt. — Biztosítéki s más alapok 421,268 frt.

Előnyös feltételek s alacsony díjak mellett eszközöl: **hozomány biztosításokat**, díjvisszatérítéssel a leány elhalálozása esetében s **nyeremény részesedéssel**.

Bővebb felvilágosítást ad a zemplénmegyei főügynök

Werner Miksa úr S.-A.-Ujhelyt,

aki magas javadalmazással felügyelőket is alkalmaz.

Jön Budapestről

a városi színházban
vasárnap, hétfőn és kedden
aug. 20., 21. és 22-én
a fővárosban nagy feltűnést
keltett új káprázatokkal.

Ezek közül
Uj szenzáció! Uj szenzáció!

NOE BÁRKÁJA

(nagy bibliai káprázat.)

A CSODA SZEKRÉNY.

Öreg asszonyoknak fiatalokká varázslása.

BALTHAZAR SPIRITISTA

csodák és egy gazdag műsor.

Kezdeté este 8 órakor.

Rendes színházi helyérek.

112/1. eln. sz. 1899.

Hirdetmény.

A vezetésem alatt álló tokaji kir. járás-bírószág helyiségeinek fűtéséhez 1900. évre szükséges 72 méter kemény tüzfűtés szállításának biztosítása végett **folyó évi augusztus hó 28. napján** d. e. 9 órakor Tokajban a kir. járás-bírószág hivatalos helyiségében zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók azzal a figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy:

1. a zárt ajánlathoz 25 frt bántópenzt tartoznak esatolni, vagy az árlejtést vezető kezéhez az árlejtés kezdetéig letenni;

2. zárt ajánlatoknál a tüzfűtés ára köbméterenként kiteendő.

A feltételek a kir. járásbírószág vezetőjénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Tokaj, 1899. augusztus 15-én.

Szabó Lajos, kir. aljbíró.

Vegytisztá, természetes

Dr. Raydt szénsavipar részv.-társaság gyártmánya. Gyártelepek:
Eyach, Stuttgart, Berlin,
München, Zürich, Bécs.

Könyv 10 és 20 kgm-os acél tartályokban. Vezetésképviselet és állandó nagy raktár Magyarország és keleti tartományok részére.

Darvas József

Budapest, Gyár-utca 31.

Telefon II-80

Telefon II-80.

Viszonteladók egyes megyékre kerestetnek.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

165/1. eln. sz. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló homonnai kir. járás-bírószág hivatali és fogház helyiségeinek az 1900. évben világításra szükséges kőolaj szállítása végett az árlejtést **f. évi augusztus hó 31-ik napján** d. e. 11 órájára tűzöm ki a bíróság hivatalos helyiségébe.

A feltételek a hivatalos órák alatt a bíróság vezetőjénél megtekinthetők.
Homonna, 1899. augusztus 15-én.

Dezső Sándor,
kir. járásbíró.

Tk. 3014/1898. szám.

Hirdetmény.

Semjén község telekkönyvei tagosítás, illetve birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cz., az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és az 1891. évi XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1900. évi márczius 1-ő** napjáig bezárólag a kir. telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak értelmében, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést, is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1900. évi márczius 1-ő** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvek átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a kir. telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi márczius 1-ő** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves átvezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utján és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adták át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is esatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtottak az eredetieket a kir. telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. február 13-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

Á. 1337—1338/899. számhoz.

Hirdetmény.

Az V-ik kerületi közuti felügyelő az 1899. évi augusztus hó 9-én kelt 523. és 551. számú rendeletével a Miskolc—gerenda—szvidniki állami közut 6. s 141. szakaszán lévő 7-ik és 140. számú hidak helyreállítását 1336 frt 98 kr. és 1473 frt 35 kr. vagyis összesen 2810 forint 33 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az **1899. évi augusztus hó 29-ik napjának délelőtt 11 órájára** a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentemlített munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenz esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. augusztus hó 12-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke helyett:

Hvozdivics Antal,
kir. főmérnök.

M. 1512/899. sz.

Hirdetmény.

A vármegye közig. bizottsága az 1899. évi április hó 10-én tartott ülésében 418/918. kb. sz. a. hozott határozatával a varannó—örmezői that. közut alsó-hrabóczi szakaszán lévő 8. sz. műtárgy helyreállítását 1628 frt 57 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az **1899. évi augusztus hó 29. napjának d. e. 10 órájára** a s.-a.-ujhelyi magy. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebb munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántópenzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1899. augusztus hó 11-én.

M. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

84/1. eln. sz. 1899.

Árlejtési hirdetmény.

A varannói kir. járásbíró közhírré teszi, hogy a vezetésére bizott kir. járásbírószág irodai és fogházhelyiségeinek 1900. évi fűtésére szükséges 63.3 köbméter kemény tüzfűtés és ugyancsak az irodai és fogházhelyiségnek világítására szükséges mintegy 75 kilo kőolajnak biztosítása végett megtartandó árlejtést **1899. évi augusztus hó 29. napjának** d. e. 10 órakor fogja a kir. járásbírószág hivatalos helyiségében megtartani, mely határidőre a vállalkozókat 20 forint, illetve 5 forint bántópenzzel ellátva, megjelölésre felhívja.

Kelt Varannón, a kir. járásbírószágnál 1899. évi augusztus hó 14. napján.

Antalóczy, kir. járásbíró.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy a fentebb említett intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy S.-A.-Ujhelyben a Wekerle-téren lévő és a „Vörös ökör“-höz címzett korcsma és vendéglői helyiségemet a kor igényeinek megfelelően átalakítottam s meg-nagyobbítottam.

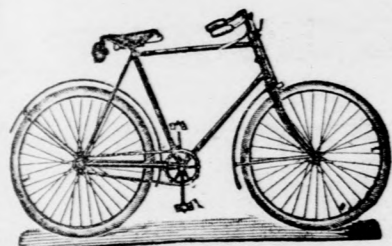
Üzletemnél az ujonnan létesített kitünő magyar konyha kezelésével saját felügyeletem mellett Réder József jóhírnevű volt budafoki vendéglőst bízom meg, ki hideg-és meleg ételekkel kitünő s természetes borok és egyéb italokkal a napnak bármely órájában a m. t. közönség rendelkezésére áll.

Boraim természetes, jó minőségeért szavatolok. **Czankó bor literje 40 kr., kövesdi asztali bor 50 kr.,** vörös és számorodni borok minőség szerint igen jutányosan számíttatnak. **Frissen csapolt Korona söröm versenyen felül áll.**

Üzletemet a m. t. közönség pártfogásába ajánlva vagyok

tisztelettel

Deutsch Simon.

KORNSTEIN IGNÁCZ

S.-A.-UJHELY.

Steyeri fegyvergyári „Waffenrad“ és

„Helical Premier“ kerékpárok, kerékpár alkatrészek, Reithoffer és Dunlap-féle köpenygyummi és légtömlők.

Mindennemű vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk dusan felszerelt raktára.

Oliva, repce, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s Tovatte gépsziradék.

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő cséplőkészleteket s lokomobilokat, egy használt hibátlan kazánt.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.

Egy fehér színű barna foltos vizslakutya elveszett, megtalálójára 10 forint jutalomban részesül.

Gróf Sztáray Gábor,
Nagy-Mihály (Zemplénmegye).

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírintes készítmény a

MARGITCRÉME.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeptőt, májfoltot, pör-senést, pattanást, bőratkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde, bájos arczszínt kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arczon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit-Créme. Ha az arczot naponként Margit-Crémmel massirozzuk, nemcsak a szeptők, májfoltok és egyéb arczszíntalan-ságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség, gondok, betegség stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható. Nagy tégely 1 frt, kisesi 50 kr.

Margit-hölgypor 60 kr Margit-szappan 35 kr. Margit-fogpép (Zahnpaste) 50 kr. Kósmetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti színt adja vissza 1 frt

Hajszőkítő bármily haját arnyozókére fest 50 kr. és 1 frt. Tanochinin pomade legjobb hajapoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus bajuszpedró délczeg, szép bajusz nevelésre 25 és 35 kr.

FÖLDES KELEMEN

Arad, Deák Ferenc-utca 12

Bel- és külhoni gyógyszerészi és higienikus különlegességek, kötszerek, toilette cikkek raktára. Telefon 111. szám.

Főraktár: Widder Gyula és Kádár Gyula gyógyszerésztáráiban.

Raktár minden gyógyszerértárban. 3 frton felüli rendelmények bérmentve küldetnek.

Orvokodjunk a hamsitasoktól és utazatoktól.

Csak akkor valódi, ha minden doboz ezimenes védjeggyel van lezárva.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50,000 korona érték

és több kisebb-nagyobb nyeremény,

összesen 1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja

Budapestben: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzintézetek a nyerő kívánságára készek az 50,000 korona értékű főnyereményt egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szeptember 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdékben és egyéb elárusító helyeken.

Üszonfelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

Alapítva
1866.

Alapítva
1866.

Minden rendszerű

Gőzkazánokat,

Szesz- és viz-tartályokat,

Henze-féle főzőket,

Czefre-előkeverő-kadákat,

továbbá mindennemű

gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat

s egyéb kazánmunkákat

legsolidabb kivitelben s jutányos áron szállit és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődjé

KASSÁN.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-lakk-szer puha padló számára, 1 nagy palaezk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaezk ára 68 kr.

Padló-fényesítő

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palaezk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

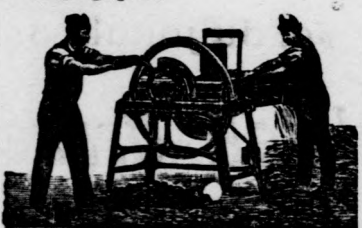
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrle-malmok, egytetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgvárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a Zepmlén-nyorssajtóján.

WIDDER GYULA

GYÓGYSZERTÁRA A „MAGYAR KORONÁHOZ“
S.-A.-Ujhely, (Dr. Hornyai-féle házban).

Raktára az összes bel- és külföldi különlegességeknek, legfinomabb angol s francia illatszerek, hölgyporok, szappanoknak. Sebészeti eszközök, kötszerek, gyógyborok, gyógyecukorkák

Valódi liliom arczkenőcs és szappan

szeplő, májfolt, mitesser s az arczbőr egyéb betegségei ellen kitünő sikerrel használható.

Az arczkenőcs ára 70 fillér, 1 kor., 1 kor. 40 fillér és 2 kor. 1 darab szappan ára 1 kor. 20 fillér.

Valódi tokajival készített s igen kellemes édes izű

china vas bor

orvosi ajánlatra, vérszegénység, sápkór s a gyermekek gyengése ellen használandó, nagy üveg ára 7 kor. 20 fillér, kis üveg 4 korona.

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek. Csomagolás díjtalan.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle

Injectio Oriental

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégebb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santal vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárában

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvagenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

DEUTSCH ADOLF

hordó-gyáros. * S.-A.-Ujhely.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint az itt S.-A.-Ujhelyben, Rákóczy-utca saját házamban (tul a hidon) meglevő **bodnár műhelyemet** tetemesen nagyobbitottam s raktáron tartok a legjobb minőségű hegyi tölgyfából készült minden nagyságu **hitelesített hordót és ántalagot.**

Elvállalok továbbá **szüretelő és fürdőkádak** készítését minden alakban és nagyságban, ugyszintén mindenféle javításokat is.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Deutsch Adolf,

hordó-gyáros.